

Hollola

Päätös maa-ainesluvan ja ympäristöluvan yhteishakemuksesta, Peab Industri Oy, 098-454-3-12

HOLDno-2020-614

ASIA

Päätös maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukaisesta maa-ainesten ottamislupahakemuksesta sekä ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksesta. Yhteistä lupaa on haettu yhdellä lupahakemuksella ja asia ratkaistaan yhdellä päätöksellä (MAL 4 a § ja YSL 47 a §). Päätös sisältää ratkaisun toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §).

Hakija

Peab Industri Oy
Karvaamokuja 2a
00380 Helsinki

Toiminnan yhteyshenkilö:

Antti Pettinen p. 0400 738120
antti.pettinen@swerock.com

Toiminta ja sen sijainti

Hakemus koskee kalliokiviaineksen ottoa ja louhintaa sekä murskausta. Toiminta sijoittuu Hollolan kunnan Vaavilan kylään kiinteistölle 098-454-3-12 (Salila III). Ottamisalueen pinta-ala on 9,7 ha ja koko suunnitelma-alueen pinta-ala 15,7 ha. Lupaa haetaan 15 vuodeksi kokonaisottomäärän ollessa 1 236 000 m³ltr. Keskimääräinen vuotuinen ottomäärä on 82 400 m³ltr.

Alueella ei ole aikaisempaa kiviainestoimintaa.

Luvan hakemisen peruste ja lupaviranomaisen toimivalta

Maa-aineslain (555/1981) 1 §:n ja 4 §:n mukaan kiven, soran, hiekan, saven ja mullan ottamiseen pois kuljetettavaksi taikka paikalla varastoitavaksi tai jalostettavaksi tarvitaan lupa lukuun ottamatta tavanomaista kotitarvekäyttöä.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava lupa. Lain liitteen 1 taulukon 2 kohtien 7c ja 7e mukaan luvanvaraisia toimintoja ovat kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää sekä tietyille alueella sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

Maa-aineslain 4 a §:n (424/2015) ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

Maa-aineslain 7 §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 34 §:n ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 2 §:n nojalla kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee kiven louhintaa ja murskausta koskevan ympäristölupahakemuksen. Hollolan kunnan hallintosäännön 16 (hyväksytty valtuustossa 7.12.2020, voimaantulo 1.1.2021) §:n mukaisesti Hollolassa ympäristönsuojeluviranomaisena toimii elinvoimavaliokunnan valvontajaosto.

Asian vireille tulo

Hakemus on tullut vireille 28.10.2020. Hakemusta on täydennetty 13.7.2021, 8.11.2021, 23.5.2022, 7.6.2022 ja 14.6.2022.

Aluetta koskevat luvat ja kaavoitustilanne

Alueella ei ole voimassa aikaisempia ympäristö- tai maa-aineslupia.

Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Alueella on voimassa Hollolan strateginen yleiskaava 2017. Alue sijoittuu yleiskaavan pääkartassa maaseutuelinkeinot ja -asuminen -merkinnän alueelle, joka on varattu ensisijaisesti maa- ja metsätaloudelle sekä muulle elinkeinotoiminnalle, joka kokonsa ja ympäristövaikutustensa suhteen sopii maaseudulle.

Suunnitelma-alue sijoittuu pieneltä osin Päijät-Hämeen maakuntakaavassa (lainvoimainen 14.5.2019) merkitylle tuulivoimatuotantoon soveltuvalla alueella (tv2). Suunnitelma-alueelle ei kohdistu muita merkintöjä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Suunniteltuun toimintaan ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

TOIMINNAN KUVAUS HAKEMUKSEN MUKAAN

Suunnitelma-alue ja sen ympäristö

Nykytila

Alue on metsätalousaluetta, pohjoisosassa on hakkuuaukea. Maaston korkeus alueella vaihtelee koillisen noin +125 m ja kaakkoispuolen noin +148 m tasolla. Ottamisaluetta ympäröi metsä. Noin 160 m ottamisalueen rajasta itään sijaitsee ojitettu Linnussuo. Kiinteistön eteläreunalla oleva suopainanne rajautuu suunnitelma-alueen ulkopuolelle. Alue kuuluu Hahmajoen valuma-alueeseen.

Liikenneyhteydet

Alueelle kuljetaan Riihimäentietä (tiennumero 54), josta eriytyy metsätie ottamisalueelle. Kiinteistöllä on tieoikeus, joka rasittaa kiinteistöä 98-454-3-49, jonka kautta metsätie kulkee.

Kaavoitus

Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014 on saanut lainvoiman 14.5.2019.

Suunnitelma-alue sijoittuu pieneltä osin maakuntakaavassa merkitylle tuulivoimatuotantoon soveltuvalla alueella (tv2). Varaus tuulivoima-alueelle ei muodosta estettä maa-aineksen ottamiselle. Suunnitelma-alueelle ei kohdistu muita merkintöjä. Maakuntakaavassa katkoviivalla näkyvät voima- ja kaasujohtolinjavaraukset eivät muodosta estettä maa-aineksen ottamiselle.

Hollolan strategisen yleiskaavan 2017 mukaan alue on varattu maa- ja metsätaloudelle sekä muulle elinkeinolle joka kokonsa ja ympäristövaikutustensa suhteen sopii maaseudulle.

Naapuritiedot ja muut lähialueen kohteet

Hakija esittää, että lupaviranomainen hoitaa naapurien kuulemisen ja pyytää lausunnot tarpeelliseksi katsomassaan laajuudessa. Naapuritiedot on esitetty hakemuksen liitteessä 5. Tiedot on haettu maanmittauslaitoksen tietokannasta 21.9.2020.

Pohja- ja pintavesiolosuhteet

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Korpikylä-Lopen pohjavesialue (II) sijaitsee lähimmillään noin 1500 metrin päässä kiinteistön rajalta pohjoiseen ja Herralan pohjavesialue(I) kiinteistön rajalta noin 2400 metriä etelään. Pohjavesitarkkailuputkia ei lähitöllä ole. Ottamistaso (+124) jää suurimmalta osin ympäröiviä kosteikko- ja peltoalueita korkeammalle ja reilusti pohjavedenpinnan yläpuolelle, joten ottamistoiminta ei aiheuta pohjavesiolosuhteisiin muutoksia.

Linnussuon pinta vaihtelee +112.8 – +114.6 välillä, laskien etelästä pohjoiseen. Suunnitelma-alueen länsipuolella olevan kosteikon pinta on noin +122.8 ja eteläpuolella olevan kosteikon noin +131.0. Eteläpuolella olevan kosteikon ja ottamisalueen väliin jää kannas, joten ottamistoiminnalla ei todennäköisesti ole kosteikkoon vaikutusta. Kosteikon eteläpuolella maasto laskee niin, että etelämpänä oleva kosteikko on tasolla +121,1. Etelä- ja länsipuolen kosteikkojen virtaussuunta on etelään.

Lähialueella ei ole vesijohtoverkostoa vaan kiinteistöillä on omat talousvesikaivot. Lähialueen kiinteistöt ja maanpinnan korkeudet on esitetty hakemuksen kuvassa 4.

Luonnonolosuhteet ja suojellut kohteet

Alueesta luoteeseen noin 1100 metriä sijaitsee Syrjälänmetsän määräaikainen rauhoitusalue päättyen 16.5.2036 ja alueesta koilliseen noin 400 metrin päässä alkaa Vesalan-Korpikylän kulttuurimaisema. Alueen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse suojeltavia kohteita.

Alueen läheisyydessä ei ole tunnistettu erityisiä luontoarvoja eikä suojeltavia lajeja. Suunnittelualue ei sijaitse maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaassa kulttuuriympäristössä eikä siellä sijaitse kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita eikä muinaisjäännöksiä. (Ympäristö-karttapalvelu Karpalo, 21.9.2020).

Alueesta on laadittu luontoselvitys keväällä 2021 ja sitä on täydennetty kirjoverkkoperhosen toukkaselvityksellä 8.11.2021.

Luontoselvityksen johtopäätöksissä todetaan seuraavaa:

- Kohteelta tiedossa olevien aineistojen perusteella alueella ei ole valtakunnallista tai maakunnallista maisema-arvoa ts. kaunista maisemakuvaa, jonka turmeleminen on maa-aineslaissa kiellettyä.
- Kohteella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijainnut ennestään tiedossa olevia erikoisia luonnonesiintymiä, kuten geologisia muotoja tai esiintymiä. Myöskään biologisia arvoja ei käytettävissä olleista tietokannoista ja -lähteistä löytynyt.
- Alueelta ei ollut aiemmin tiedossa tiukasta suojeltujen Luontodirektiivin IV a) liitteen lajien havaintoja.
- Alueelle tehdyssä luontoselvityksessä ei löydetty metson soidinta tai liito-oravaa, eikä alueella ei ole liito-oravalle hyvin soveltuvaa elinympäristöä. Alueella todettiin olevan kaksi vaarantuneen (VU) työttötiäisen reviiriä sekä havaittiin teeripoikue.
- Alueella havaittiin neljä kirjoverkkoperhosta ja siellä esiintyy laajalti lajin toukkien ravintokasveja, maitikoita. Lisäksi havaittiin kaksi silmälläpidettäväksi luokiteltua täpläpapurikkoa.
- Alueen potentiaali maankäytössä huomioitaville direktiivissä mainituille nisäkäslajeille, kuten suurpedoille on heikko. Alueella on todennäköistä tavata yleisimpiä lepakkolajejamme saalistamassa, mutta päiväpiiloiksi soveltuvia rakennuksia tai kolopuita ei ole.
- Alueelta tunnistettiin ja rajattiin yksi metsälain erityisen arvokas elinympäristö, avokallio. Luonnonsuojelu- tai vesilain mukaisia kohteita ei alueella esiinny. Uhanalaisista luontotyypeistä, joiden edustavuus ja luonnontila on vähintään hyvä, esiintyy alueella kangas- ja isovarapuräme sekä varttuneen tuoreen ja kuivan kankaan havupuuvaltaiset luontotyypit.

Kirjoverkkoperhosselvityksen johtopäätöksissä todetaan mm. seuraavaa:

- Selvitysalueella elää ja lisääntyy kirjoverkkoperhoskanta, vaikkakin toukkalöydökset olivat tässä inventoinnissa melko vähäiset. Nyt löydettyä kohdetta ja sen välitöntä lähiympäristöä voidaan pitää lajin lisääntymispaikkana.
- Löydetty lisääntymispaikka suositellaan toistaiseksi säästettävän nykyisellään. Puuston ja kasvillisuuden lisääntyessä kohteet kasvavat umpeen todennäköisesti muutamassa vuodessa. Mikäli tätä kehitystä halutaan estää, voidaan paikoilla tehdä muutaman vuoden välein raivauksia ja pyrkiä säilyttämään puoliavoimet reunavyöhykkeet.
- Mikäli hankkeen eteneminen ja maitikoita runsaasti kasvavien alueiden käyttöönotto kestää useamman maastokauden, on kohdetta suositeltavaa arvioida ja inventoida myöhemmin uudestaan, sillä kohteen muutkin maitikoita kasvavat kohdat ovat edelleen potentiaalisia kirjoverkkoperhosen esiintymiselle.
- Laji voidaan myös ottaa huomioon osana maa-ainesten ottoa ja pyrkiä luomaan lajille otollisia reunavyöhykkeitä osana hanketta. Tällaisten alueiden suunnittelussa tulisi konsultoida ennen toteutusta kirjoverkkoperhosen biologian ja ekologian tuntevaa asiantuntijaa.

Ottamissuunnitelma

Ottamistoiminnan kuvaus

Suunnittelualan pinta-ala on 15,7 ha ja ottoalueen pinta-ala 9,7 ha. Maa-ainesten kokonaisottomäärä on enintään 1 236 000 m³ ja vuotuinen ottomäärä enintään 82 400 m³. Ottamissuunnitelman mukainen alin ottotaso on +124 m (N2000).

Ottamisjärjestys alueen sisällä tarkentuu toiminnan edetessä, louhinta on tarkoitus aloittaa siten että alueen itäpuoli louhitaan ensin pohjoisesta etelään ja länsipuoli tämän jälkeen. Muun muassa kiviaineksen laatu ja pintamaiden vahvuus ohjaavat tarkemmin louhinnan etenemistä. Alueelta poistetaan taimikko, jonka jälkeen pintamaat kaivinkoneella tai pyöräkuormaajalla. Pintamaiden poiston jälkeen alueella porataan reikiä kallioon poravaunulla, jotka panostetaan ja räjäytetään. Räjäytyksen jälkeen louhe lastataan kaivinkoneella tai kuormaajalla murskauslaitokseen, jossa se murskataan haluttuun raekokoon. Ylisuuret lohkarit rikotaan hydraulisella iskuvasaralla. Valmiit murskeet varastoidaan omiin kasoihin, joista ne kuljetetaan käyttökohteisiinsa.

Kiinteistön ja ottamisalueen rajan väliin jätetään 30 metrin suojavyöhyke. Kiinteistön länsipuolella sijaitsevaan kiinteistöön jää 60 metrin suojavyöhyke.

Jos louhokseen kertyy vettä, pumpataan sitä hallitusti selkeytysaltaisiin, joista vesi johdetaan edelleen purkuputken kautta kiinteistön 98-417-2-25 alueella olevaan poisto-ojaan. Ojia pitkin vedet kulkeutuvat edelleen etelän suuntaan. Selkeytysaltaiden suunnitelmapiirustukset ovat hakemuksen liitteessä 7. Kun alue on louhittu lopulliseen tasoon, pitäisi sen pysyä kuivana painovoimaisesti.

Turvallisuus ottamistoiminnan aikana

Alueelle kulkevan tien päähän asennetaan lukittava puomi. Kaivualan jyrkät reunat aidataan, jottei louhokseen voi pudota vahingossa.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Kaivannaisjätteen hyödyntäminen ja käsittely (taulukossa käytetty numerointi):

- 1) Kaivannaisjäte käytetään ottamisalueen suojarakenteisiin, jälkihoitoon ja maisemointiin
- 2) Kaivannaisjäte kuljetetaan ottamisalueen ulkopuolelle hyödynnettäväksi
- 3) Kaivannaisjäte varastoidaan alueelle yli 3. vuodeksi. Alueelle perustetaan kaivannaisjätteen jätealue.

Kaivannaisjätteen laji		Arvio kaivannaisjätteen kokonaismäärästä (kiinto-m ³)	Kaivannaisjätteen hyödyntäminen ja käsittely
------------------------	--	---	--

Pilaantumaton ei pysyvä maa-aines	Pintamaa	113 000	1
	Kannot ja hakkuutähteet	n. 200	1, 2
Yhteensä		113 200	

Alueen jälkihoito ja myöhempi käyttö sekä arvioitujen jälkihoitokustannukset

Toiminnan loputtua alue siistitään ja kaikki alueella käytetyt koneet ja laitteet viedään alueelta pois. Alue on suunniteltu palautettavan metsätaloudeksi käyttöön. Alueelta kuoritut pintamaat käytetään jälkihoitotoimenpiteissä hyödyksi luiskauksessa ja pohjatasolla, jotta saadaan muodostettua hyvä kasvukerros taimille. Ellei luontaista metsittymistä tapahdu, alueelle istutetaan 2500 puuta hehtaarille.

Jälkihoitokustannusten arvioidaan olevan taimien istuttamisen kanssa noin 1500-2000 euroa/ha, jolloin kustannuksia muodostuu noin 12 450-16 600 euroa.

Toiminnankuvaus

Työvaiheet ja käytettävä kalusto

Alueella käytetään siirrettävää poraus- ja murskauskalustoa, pyöräkuormaajia, kaivinkoneita sekä iskuvasaraa. Ensimmäisenä alueen puusto poistetaan ja pintamaat poistetaan tarvittavilta osilta kaivinkoneella tai pyöräkuormaajalla. Louhinta tarkoittaa panostusreikien poraamista kallioon poravaunulla sekä porareikien panostamista ja kallion räjäyttämistä. Kallion poraus tapahtuu hydraulisella porauskalustolla. Panostus tehdään yleensä samana päivänä ennen räjäytystä. Räjäytyksestä varoitetaan äänimerkillä. Räjäytyksestä jäävien mahdollisten ylisuurien lohkeiden rikotuksessa käytetään hydraulisella iskuvasaralla varustettua kaivinkonetta. Irrotettu kalliokiviaines murskataan paikalle tuotavalla siirrettävällä murskauskalustolla. Murskaimia on 3-5 kappaletta: esi-, väli- ja tarvittava määrä jälkimurskaimia. Murskauksen yhteydessä käytettävät seurat ovat 2- tai 3-tasoseuloja. Murskauskaluston toimintaan tarvittava sähkö tuotetaan kevyttä polttoöljyä käyttävällä aggregaatilla. Valmiit murskelajikkeet varastoidaan alueelle varastokasoihin, joista ne kuljetetaan käyttökohteisiinsa. Murskauskaluston ollessa paikalla alueella työskentelee kerrallaan 3-8 henkilöä kahdessa vuorossa.

Toiminta-ajat

Toiminto	Keskimääräinen toiminta-aika (h/a)	Viikoittainen toiminta-aika (päivät ja kellonajat)	Ajallinen vaihtelu toiminnassa
Murskaaminen	800	ma-pe 7-22	
Poraaminen	500	ma-pe 7-19	
Rikotus	500	ma-pe 8-18	
Räjäyttäminen		ma-pe 8-18	Räjäyttäminen tehdään valoisaan aikaan
Kuormaaminen ja kuljetus		ma-pe 6-22	Kysyntä vaikuttaa kuljetusmääriin eri vuoden- ja päivän aikana

Toiminta-ajat ovat muraus-asetuksen mukaiset, kun lähin vakituinen asutus on alle 500 m päässä eikä ottamisalueella ole toimintaa viikonloppuisin ja arkipäivinä. Porauksen osalta toiminta-aika on muraus-asetusta tiukempi. Murskauskaluston ohjeellinen sijaintialue pysyy suunnitelma-alueen sisäpuolella.

Tuotantomäärät ja käytettävät raaka-aineet

Käytettävä raaka-aine	Keskimääräinen (t/a)	Maksimi (t/a)	Varastointipaikka
Toiminta-alueella otettava/murskattava kiviaines	270 000	400 000	Varastokenttä
Polttoaine, laatu: kevyt polttoöljy (louhinta, murska)	154	228	Murskauslaitos/tukitoiminta-alue
kevyt polttoöljy (kuormaajat)	91	134	Tukitoiminta-alue
Öljyt	0,6	0,9	Tukitoiminta-alue
Voiteluaineet	2,0	2,4	Tukitoiminta-alue
Räjähdyksaineet, tyyppi: Dynamiitti, aniitti ja ammoniumnitraatti	81	120	Ei varastoida alueella, tuodaan tarvittaessa
Sähköenergia (GWh/a) ☐ Verkko ☒ Aggregaatti			

Poravaunujen ja murskauslaitoksen käyttöenergia tuotetaan omilla dieselmoottoreilla, joiden polttoaineena on kevyt polttoöljy. Murskattavaa kiviainesta kastellaan tarvittaessa pölyämisen estämiseksi maastosta saatavalla vedellä. Tarvittava talousvesi tuodaan erikseen.

Polttoaineiden ja kemikaalien varastointi

Kaikki polttoaineet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä, jotka ovat lukittavia ja varustettu ylitäytönestimillä. Polttoainesäiliöt varastoidaan ja kuljetetaan tavallisesti UN-hyväksytyssä kontissa ja niiden tankkaus tapahtuu hallitusti kontin sisällä. Siirrettävän murskauslaitoksen yhteydessä polttoainetta varastoidaan murskausjaksojen aikana tavallisesti kolmessa 3 m³:n säiliössä. Työkoneiden tankkausta varten alueella voi lisäksi olla erillinen 1-3 m³:n säiliö, joka voi olla alueella myös murskausjakson ulkopuolella työkoneiden työskennellessä alueella. Säiliöt toimivat sähköpumpulla. Pyöräkuormaajien tankkauksessa käytetään tarvittaessa suojakaukaloita, jotka estävät mahdollisten roiskeiden pääsyn maaperään. Moottori-, hydraulikka- ja voiteluöljyjä varastoidaan tynnyreissä, tiivispohjaisessa öljy- tai varastokontissa. Tukitoiminta-alueella on kemikaalien käsittelyä varten tarvittaessa alue, joka on nestettä läpäisemätön ja reunoiltaan korotettu.

Toiminnan ympäristövaikutukset

Maisema

Alue on tällä hetkellä metsätalouskäytössä. Louhos ja siitä muodostuva maiseman muutos ei näy Riihimäentielle (tienumero 54) eikä Lopentielle. Alue palautetaan metsätalouskäyttöön ottamistoiminnan loputtua.

Melu ja värinä

Melua syntyy jokaisessa toimintavaiheessa: porauksessa, räjäytyksessä, rikotuksessa, murskauksessa, kuormauksessa, liikenteestä sekä energian tuottamisessa laitokselle aggregaatilla. Porauksen, työkoneiden ja liikenteen melu on tasaista. Murskauksen ja rikotuksen melu saattaa olla impulssimaista tarkastelupisteen läheisyydestä riippuen. Murskauslaitos sijoitetaan aina alimmalle mahdolliselle tasolle, toiminnan alkuvaiheessa tasolle +127 ja sen jälkeen noin tasolle +124. Impulssimaisuustekijä vähenee melun edetessä. Räjäytysten ja rikotuksen melu voi olla impulssimaista myös lähimmissä altistuvissa kohteissa. Räjäytyksiä tehdään harvoin. Räjäytyksen melu on voimakas, mutta lyhytkestoinen. Suoritettavat räjäytykset ovat kestoiltaan lyhytaikaisia ja näin ollen ekvivalenttimelun (LAeq) kannalta merkityksettömiä, kun huomioidaan räjäytysten lukumäärä koko toimintakaudella. Vaikutukset melun osalta kohdistuvat lähinnä ottamisalueella työskenteleviin ihmisiin. Räjäytysten

aiheuttamaan melutasoon ympäristössä vaikuttavat käytettävän räjähdeseinän määrä sekä tarvittavien räjäytysten määrä. Melun leviämiseen vaikuttaa myös mm. louhintakorkeus yleisen maaston korkeuteen nähden. Yksittäisen räjähdystapahtuman melutasosta ei ole ympäristönsuojelullisia säädöksiä. Rikotusta tehdään joko hyvin lähellä louhoksen reunaa tai iskupalkkivasaralla murskauksen yhteydessä, jolloin murskauslaitteiston sijoittelu mahdollisimman suojaiselle paikalle louhoksessa vähentää ympäristöön leviävää melua.

Toiminnan aiheuttamaa melua on mallinnettu laskennallisesti (Promethor Oy, 21.12.2020, hakemuksen liite 8) eri tilanteissa. Meluselvityksen mukaisesti toiminnasta aiheutuvaa melua tullaan torjumaan toiminnan alku- ja loppuvaiheessa murskauslaitoksen eteen sijoitettavalla varastokasalla. Louhinnan etenemissuuntien (itälaitaa etelään ja sitten länsilaitaa pohjoiseen) myötä murskauslaitos on mahdollista sijoittaa rintauksen suojaan suhteessa eniten melulle altistuvaan kohteeseen. Toiminnan aiheuttama päiväjän keskiäänitaso ei ylitä toiminnan aikana ympäristön asuinrakennuksilla 55 dB(A) ja lomarakennuksilla 45 dB(A), kun toiminnassa huomioidaan esitetyt meluntorjuntatoimet. Meluselvityksessä on tarkasteltu myös melun iskumaisuutta ja kapeakaistaisuutta, eikä niitä selvityksen mukaisesti ole tarpeen huomioida mallinnustuloksissa.

Ympäristöön kohdistuvia haittavaikutuksia tärinästä aiheutuu vain räjäytyksien yhteydessä. Räjäytysten aiheuttamaa tärinää vähennetään optimoimalla käytettävä momentaaninen räjähdeseinämäärä kohteeseen sopivaksi. Räjäytys- ja louhintatöitä koskee erillinen lainsäädäntö, jota louhintatöissä noudatetaan. Louhintatyöstä tehdään aina räjäytys- ja turvallisuussuunnitelma. Jokaisesta kentästä tehdään lisäksi erillinen räjäytysuunnitelma. Näillä varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa tai merkittävää haittaa ympäristölleen. Ennen räjäytystä varmistetaan, että vaara-alueella ei ole ihmisiä. Räjäytyksestä ilmoitetaan äänimerkillä, pillin soitolla. Räjäytystyötä tekevät koulutetut ja räjäytystyön vaatimat pätevyudet omaavat henkilöt. Louhintatöiden räjäytyksistä välittyy ympäristöön erilaisia vaikutuksia. Havaittavat ilmiöt ovat osin rakennuspohjan kautta välittyvää tärinää ja osin ääni- ja ilmanpaineilmiöitä. Kallio- ja maaperässä välittyvä tärinä vaimenee erittäin voimakkaasti etäisyyden myötä, ilmaitse välittyvät ääni ja ilmanpainevaikutukset ulottuvat etäämmälle. On tavanomaista, että ääni- ja ilmanpainevaikutukset aiheuttavat sekaannusta aistinvaraisesti räjäytyshavaintoja arvioitaessa.

Työmaan tärinöille ja tärinänmittaukselle on annettu ohjeita Rakennusinsinöörien liiton julkaisussa RIL 253-2010 "Rakentamisen aiheuttamat tärinät", mutta virallista säädöstä tärinän sallitulle suuruudelle ei ole. Sallittu heilahdusnopeuden arvo riippuu rakennuksen etäisyydestä räjäytyspaikkaan sekä materiaalista, jolle rakennus on perustettu. Kun materiaali on löyhää moreenia, hiekkaa, soraa tai savea ja etäisyyttä kohteeseen on 2000 m, sallii RIL 253-2010 5 mm/s heilahdusnopeuden rakennukselle. Arvot kasvavat etäisyyden pienetessä ja käytettävän materiaalin kovuuden myötä ja esimerkiksi 1000 metrin etäisyydellä vastaava heilahdusnopeuden arvo on 6 mm/s. Sallittuun heilahdusnopeuden arvoon vaikuttaa myös rakennuksen rakenneluokka. Alle ohjearvojen jäävien tärinöiden ei katsota lisäävän normaalikuntoisen rakennuksen vaurioriskiä. Tarvittaessa lähimmissä rakennuksissa voidaan suorittaa tärinämittausta, ja räjäytyksistä tiedotetaan louhoksen ympäristössä sijaitsevia kiinteistöjä, jotka antavat yhteystietonsa (puhelinnumero) tätä varten.

Maaperä ja vesistö

Suunnittelun kohteena oleva alue ei sijaitse pohjavesialueella ja ottamistaso on ympäristön korkeustasojen perusteella reilusti pohjavedenpinnan yläpuolella. Ottamistoiminnalla ei ole vaikutusta pohjavesiolosuhteisiin. Normaalista toiminnasta ei aiheudu haitallisia päästöjä maaperään. Ottamisalueelta ei itse alueen ja ympäristön topografian ansiosta johdu merkittäviä määriä hulevesiä ympäristöön eikä näin ollen myöskään ympäröiviin vesistöihin. Siten toiminnan ei voida katsoa vaikuttavan vesistöihin tai niiden käyttöön.

Päästöt ilmaan

Louhintatyö tehdään niin, että pölyäminen on mahdollisimman vähäistä. Räjäytyksien yhteydessä syntyvissä lyhytkestoisissa pölypilvissä voi olla korkeita hiukkaspitoisuuksia. Räjäytyksien määrä on vähäinen suhteessa toiminta-aikoihin.

Murskauslaitoksen aiheuttamaa pölyämistä voidaan tarvittaessa vähentää kastelemalla murskattavaa tuotetta, koteloimalla kuljettimia sekä säätämällä kiviaineksen putoamiskorkeuksia.

	Päästöt (t/a) Murskaus
Hiukkaset (sis. pöly)	2,40
Typen oksidit (NO _x)	1,56
Rikkidioksidi (SO ₂)	0,65
Hiilidioksidi (CO ₂)	1156

*Päästöarvot ovat maksimimääriä tuotannon maksimimäärien perustella.

Toiminnassa syntyvät jätteet ja niiden käsittely

Vanhat öljynsuodattimet, trasselit yms. kiinteät öljyiset jätteet sekä akut varastoidaan omiin jätesäiliöihinsä lukittavaan konttiin. Vaaralliset jätteet toimitetaan vaarallisen jätteen käsittelyluvan saaneeseen laitokseen tai kiinteistölle, jonka hyväksytyssä jätehuoltosuunnitelmassa tai ympäristöluvassa vastaavan vaarallisen jätteen vastaanotto on hyväksytty. Vaarallisia jätteitä luovutettaessa jätteiden siirrosta laaditaan siirtoasiakirja, josta ilmenevät tiedot vaarallisista jätteistä voimassa olevan jätelain ja -asetuksen mukaisesti. Sekajätteet ja metallijätteet kerätään erikseen. Panostustöissä mahdollisesti syntyvät räjähdysaineiden pahvipakkaukset poltetaan räjähteitä koskevan lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaisesti panostuspaikalla. Toiminnasta ei muodostu jätevesiä. Sosiaaliliojen vedet menevät umpisäiliöön tai käytössä on sähkövessa.

Jätenimike	Arvioitu määrä (kg/a)	Käsittely- tai hyödyntämistapa	Toimituspaikka (jos tiedossa)
Sekalaiset yhdyskuntajätteet	4000		Jätehuolto
Rauta ja teräs	40000	Lajitellaan erikseen	
Öljyä sisältävät jätteet	1200	Luvanvaraiselle vastaanottajalle	

Arvio BAT:n ja BEP:n soveltamisesta

Koteloinneilla, pudotuskorkeuksien pienentämisellä ja vesikastelulla voidaan hyvin tehokkaasti vähentää ilmaan johtuvia pölypäästöjä. Murskauslaitoksen säännöllisellä huollolla vaikutetaan polttoaineen kulutukseen, joka vähentää päästöjä ilmaan. Energiankulutusta tarkkaillaan myös kustannussyistä ja se pyritään minimoimaan käyttämällä parasta saatavilla olevaa tekniikka sekä parhaimmaksi tunnettuja ja koettuja käytäntöjä.

Suunnittelualueella ensisijainen meluntorjuntakeino on murskauslaitteiston sekä varastokasojen sijoittelu meluselvityksen mukaisesti. Hakija toteuttaa seurannan lupamääräysten mukaisesti.

Varastokasoja pyritään valmistamaan yhdellä toimintakerralla noin vuoden tarpeeksi. Varastokasojen pölyäminen riippuu varastoitavasta lajikkeesta. Sijoittamalla hienoimmat lajikkeet karkeampien kasojen suojaan, voidaan vähentää kasojen pölyämistä. Murskauslaitos sijoitetaan alimmalle mahdolliselle ottamistasolle ja siten, että ympäröivät maastonmuodot, pintamaan ja tuotteiden varastokasat sekä meluvallit estävät mahdollisimman tehokkaasti pölyn leviämistä. Murskauslaitos liikkuu rintauksen edetessä.

Riskit ja vahinkotapaukset

Räjähteitä ei varastoida alueella. Räjäytystilanteissa ympäristöä varoitetaan tulevasta räjäytyksestä ja alueelle tulevat tiet suljetaan sekä ihmisten pääsy alueelle estetään. Alueelle johtavalla tiellä on puomi asiattoman kulkemisen estämiseksi ja alueesta varoitetaan kyltein niin, ettei sinne voi joutua vahingossa.

Öljyn pääseminen maaperään on riski. Murskauslaitoksella on imeytysturvetta ja pressu, johon maa-aines voidaan nopeasti siirtää. Hälytysnumerot ovat nähtävillä. Polttoainesäiliöt ovat

kaksikuorirakenteisia. Toiminnan ympäristöriskeihin varaudutaan suojelun suunnittelulla vahinkotapauksia varten, sattuneiden onnettomuuksien tutkinnalla sekä henkilöstön koulutuksella. Tulipalon varalta asema on varustettu viranomaisten määräämällä alkusammutuskalustolla, ja henkilökunta on saanut tarvittavan opastuksen alkusammutuskaluston käyttöön. Häiriö- ja onnettomuustilanteissa henkilökunta suorittaa alkusammutus tai muut tarvittavat toimet sekä hälyttää paikalle pelastuslaitoksen. Lisäksi suoritetaan tarvittavat ilmoitukset lupaviranomaisille ja muille viranomaisille tarvittavassa laajuudessa.

Vaikutukset yleiseen viihtyisyyteen ja ihmisten terveyteen

Ottamisalueelle muodostuva louhinnan rintausta sekä varastokasat estävät melun ja pölyn leviämistä asutuksen suuntaan. Haetut toiminta-ajat ovat muraus-asetuksen mukaiset ja porauksen osalta vielä tätä tiukemmat.

Ehdotus ympäristövaikutusten tarkkailuksi

Toimintaa tarkkaillaan mm. viikoittaisilla turvallisuustarkastuksilla. Murskauksesta pidetään käyttöpäiväkirjaa, josta ilmenee tuotantomäärät ja -ajat. Louhinnan kenttäkorteissa on tiedot tehdyistä räjäytyksistä (pvm, kellonaika, räjäytystyön johtaja, käytetty räjähdeainemäärä jne.). Merkittävistä häiriöistä tehdään merkintä käyttöpäiväkirjaan tai louhinnan kenttäkorttiin.

Päästöjen määrää seurataan laskennallisesti käytetyn polttoaineen ominaispitoisuuden ja polttoainemäärän perusteella.

Melumallinnuksessa (hakemuksen liite 8) on esitetty, miten melun osalta toiminta alittaa sille asetetut raja-arvot. Toiminnan alettua toiminnasta aiheutuvaa melua tarkkaillaan kertaluonteisella mittauksella lähimmistä altistuvista kohteista, jolla varmistetaan valtioneuvoston päätöksen (993/1992) ulkomelulle annettujen ohjearvojen alittuminen. Mittaus esitetään suoritettavaksi ainakin lähimmältä kiinteistöltä 98-413-10-76. Melumittausta koskien toimitetaan erillinen mittaussuunnitelma luvan valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi ennen mittauksen suorittamista.

Hengitettävien hiukkasten mittaamiseen toiminnanharjoittaja ei näe tarvetta. Toiminnasta muodostuva pöly on pääasiassa suhteellisen suurikokoista kiviainespölyä (halkaisijaltaan yli 30 µm), joka ei kulkeudu tuulen mukana pitkälle vaan laskeutuu maanpinnalle toiminta-alueella tai sen läheisyyteen. Hengitettävien hiukkasten (PM10) osuus muodostuvasta pölystä on pieni. Toiminnanharjoittajan toisilla alueilla toteuttamien tarkkailujen ja pölymallinnusten perusteella on oletettavaa, että kaikki hengitettävien hiukkasten (PM10) ohjearvon ylittävät pitoisuusalueet rajoittuvat toiminta-alueen läheisyyteen. Toiminnanharjoittaja esittää, että luvassa voidaan kuitenkin määrätä tällaisen mittauksen tekemisestä tarvittaessa.

Toiminta-alueelta selkeytyksaltaan kautta purettavia hulevesiä esitetään tarkkailtavaksi kerran vuodessa keväisin. Pintavesinäytteestä analysoitavat parametrit ovat lämpötila, pH-luku, sähkönjohtavuus, kiintoaine, CODMn, sameus, alkaliteetti, ammoniumtyppi, nitraatti- ja nitriittityppi, aistinvarainen arviointi ja tarvittaessa (aistinvaraisen havainnoinnin perusteella) öljyhiilivedyt C10-C40. On huomioitava, että mikäli altaaseen ei kerry vettä, ei näytteenotto ole mahdollista.

Pohjavesitarkkailulle toiminnanharjoittaja ei näe tarvetta kallioalueella, joka ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella tai sellaisen läheisyydessä. Toiminnalla ei katsota olevan vaikutusta alueen pohjavesiolosuhteisiin.

Muuta tarkkailua tehdään tarvittaessa valvovan viranomaisen kanssa erikseen sopimalla.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Peab Indusri Oy hakee ympäristönsuojelulain 199 § ja maa-aineslain 21 §:n mukaista lupaa aloittaa kalliokiviaineksen louhinta ja murskaus muutoksenhausta huolimatta.

Hakija esittää YSL 199 § mukaiseksi vakuudeksi 10 000 euroa toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta.

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä Hollolan kunnan verkkosivulla 27.7.-2.9.2021. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä kunnan verkkosivuilla kuulutusajan. Ilmoitus kuulutuksesta lähetettiin kirjeitse asianosaisille.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Hämeen ELY-keskukselta, Uudenmaan ELY-keskukselta, Päijät-Hämeen liitolta, Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän terveydensuojeluviranomaiselta sekä Hollolan kunnan kehitys- ja kaavoituspalveluilta.

Päijät-Hämeen liitto on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa hakemuksesta.

Hämeen ELY-keskus lausunnossa todetaan seuraavaa:

Kirjoverkkoperhonen

Hakemukseen liitetyn luontoselvityksen (Hollolan Lapinmäen luontoselvitys 2021, Luontoselvitys Metsänen, 11.7.2021) mukaan alueella tavattiin lennossa kirjoverkkoperhosia ja alueella kasvaa laajalti kangas- ja metsämaittikkaa, jotka ovat lajin toukan pääravintokasveja. Kirjoverkkoperhosen elinympäristöjä ovat tyypillisesti avoimen ja sulkeutuneemman kasvillisuuden vaihtumis- ja reunavyöhykkeet, esimerkiksi hakkuualueiden reunat, valoisa metsänlaidat, avokallioiden metsään rajoittuvat rinteet, sähkölinjojen alustat sekä metsäteiden reunat. Lajin esiintymispaikoilla lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ovat munintakasveja sisältävät avoimet ja puoliavoimet alueet, joilla todennäköisesti tapahtuu pääosa parittelusta ja joille naaraat munivat. Lisääntymispaikkojen ulkopuolella lajilla ei ole selkeästi määriteltäviä levähdyspaikkoja. Luontoselvityksen havaintojen ja elinympäristötietojen perusteella on mahdollista, että hakemuksen mukaisella alueella on kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikka. Kirjoverkkoperhonen on luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettu tiukasti suojeltava eläinlaji, jonka yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Maa-aines- ja ympäristölupaa ei voida myöntää ennen kuin on varmistettu, onko hakemuksen mukaisella alueella kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikka/-paikkoja, sillä maa-ainesten otto ja louhinta hävittäisivät lajin lisääntymispaikat. Lisääntymispaikkaselvitys olisi varmintä tehdä lajin toukkavaiheessa elokuun lopussa – syyskuun ensimmäisellä puoliskolla, jolloin toukkapesät ovat helpoimmin havaittavissa. Löydetyt seitit tulee varmistaa kirjoverkkoperhosen tekemiksi suoralla havainnolla eli joko toukkia, toukkanahkoja ja/tai ulosteita pitää olla näkyvissä. Lajin esiintyminen alueella voidaan todeta myös havainnoimalla aikuisia perhosia kesäkuussa, kuten luontoselvityksessä on tehty, mutta lisääntymispaikkojen rajausta pelkkien aikuis- ja ravintokasvihavaintojen perusteella on ylimalkaisempaa ja johtaa helposti laajoihin rajauksiin. (Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, Suomen ympäristö 1/2017). Mikäli tarkempaa lisääntymispaikkaselvitystä ei tehdä, tulkitaan hakemuksen mukaisia alueita tehdyn luontoselvityksen tietojen perusteella kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi, jolloin maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämiselle hakemuksen mukaisesti ei ole edellytyksiä.

Hämeen ELY-keskus voisi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskiellosta luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla:

1. Muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, ja
2. poikkeus ei haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella, ja
3. poikkeamisen perusteena on jokin seuraavista syistä
  - a) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojeleminen ja luontotyyppien säilyttäminen;
  - b) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäiseminen, joka koskee viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta sekä vesistöjä ja muuta omaisuutta;

- c) kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta koskeva tai muu erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;
- d) näiden lajien tutkimus- ja koulutus, uudelleensijoittamis- ja uudelleenistuttamistarkoitus ja näiden tarkoitusten kannalta tarvittavat lisääntymistoimenpiteet, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen;
- e) tarkoin valvotuissa oloissa tapahtuva valikoitu ja rajoitettu kyseisten lajien yksilöiden ottaminen ja hallussapito kansallisten toimivaltaisten viranomaisten määrittelemissä rajoissa.

Hämeen ELY-keskus toteaa, että luontodirektiivin artiklan 16 (1) mukaisia perusteita poikkeamisluvan myöntämiselle hakemuksen mukaisessa toiminnassa ei ole.

Ekologinen yhteys ja muut luontoarvot

Hakemuksen mukainen alue on osoitettu Hollolan kunnan strategisessa yleiskaavassa 2020 maaseutuelinkeinot-merkinnällä (M). Strategisen yleiskaavan oikeusvaikutteisessa luontoarvotteemakartassa (2/5) hakemuksen mukaisen alueen halki kulkee ohjeellinen ekologinen yhteys, jonka sijainti haja-asutusalueella on viitteellinen. Yhteyden tulee kaavamääräyksen mukaisesti säilyä yhtenäisenä, kytkeytyvänä, mahdollisimman leveänä, puustoisena ja luonnon olosuhteiltaan monipuolisena.

Hakemuksen mukaisen kiinteistön pohjoisosa on päätehakattu, joten yhteyden jatkumiselle soveltuva aluetta olisivat hakemuksen mukaisen kiinteistön keski- ja eteläosat, jotka tulisi jättää puustoisiksi viheryhteyden turvaamiseksi. Tällä samalla kiinteistön keski- ja eteläosien alueella on useita uhanalaisia luontotyyppisiä. Luontoselvityksen mukaisen osa-alueen 3 (hakemuksen mukaisen ottoalueen eteläosa) kangasräme on Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Osa-alueen 3 itäpuolinen osa on varttunutta kuivahkoa kangasta (Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen) ja varttunutta tuoretta kangasta (Etelä-Suomessa vaarantunut). Osa-alueella 3 on myös metsälain 10 §:n mukainen erityisen arvokas elinympäristö, avokallio. Heti ottamisalueen eteläpuolelle jäävä isovarpuräme on Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Alueella on tavattu myös silmälläpidettävää täpläpaperikkkoa, kaksi vaarantuneen töyhtötiäisen reiviiriä sekä teeripoikue (lintudirektiivin I-liitteen laji).

Vaikka strateginen yleiskaava 2020 ei olekaan vielä lainvoimainen, tulee myös voimassa olevan strategisen yleiskaavan 2017 yleismääräyksen mukaan ”tarkemmassa maankäytön suunnittelussa ja rakentamisen ohjauksessa tarvittaessa laatia ja ottaa huomioon ajantasaiset ja tarkkuudeltaan suunnittelun tarvetta vastaavat luontoselvitykset”. Hakemuksen mukaiselle alueelle tunnistettu ekologinen yhteys perustuu Hollolan kunnan strategisen yleiskaavan viherverkosto -selvitykseen (Ramboll, 20.4. 2020).

Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan alue tulisi säästää metsäisenä ekologisen yhteyden osana, jolloin myös uhanalaiset luontotyypit ja lajit, metsälain mukainen arvokas elinympäristö sekä kirjoverkkoperhosen elinpiiri säilyisivät.

Alueella olevan metsälain mukaisen erityisen arvokkaan elinympäristön valvonta kuuluu Metsäkeskukselle. Metsälain 10 §:n säännökset koskevat metsänkäsitelyä, eikä niillä ole välitöntä oikeudellista merkitystä arvioitaessa maa-ainosluvan myöntämisen edellytyksiä maa-ainoslain 3 §:n 1 momentin nojalla (mm. KHO 1354/2014). Kuitenkin jos metsätalouden muuhun käyttöön ottaminen sisältää sellaisen toimenpiteen, johon vaaditaan viranomaisen lupa, alueeseen sovelletaan metsälain säännöksiä siihen saakka, kunnes luvanmyöntämistä koskeva päätös on saanut lainvoiman tai kunnes lupaviranomainen on toimivaltansa rajoissa antanut suostumuksensa tällaiselle toimenpiteelle (metsälaki 3 §).

Yhteenveto

Hämeen ELY-keskus katsoo, että hakemus on luontoselvityksen osalta puutteellinen. Esitetyn selvityksen perusteella hakemuksen mukaisesta maa-ainesten ottamisesta aiheutuisi maa-ainoslain 3 §:n 1 momentin tarkoittamaa luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista sekä huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Maa-ainoslain 3 §:n vastaiseen ja puutteelliseen ottamissuunnitelmaan perustuvaan maa-ainestenottoon ei voida myöntää maa-ainens lupaa. Mikäli hakemusta täydennetään, tulee ELY-keskukselle varata mahdollisuus antaa uusi lausunto.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossa todetaan seuraavaa:

Kantatien 54 keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä ko. alueella on 4395 ajoneuvoa, josta raskaiden ajoneuvojen osuus on n. 11 %. Alueella on nopeusrajoitus 100 km/h.

Hakemuksessa esitetään, että kulku maa-ainesottoalueelle järjestetään kiinteistöllä 98-454-3-49 kulkevan metsäautotien kautta, jonka liittymä sijaitsee noin tierekisteriosoitteessa 54/18/3426/oikea. Esitetyn liittymän käyttötarkoitus on satunnainen maa- ja metsätalousajo. Ko. maa- ja metsätalousliittymän käyttötarkoitus ei vastaa kiinteistölle 3-12 esitettyä elinkeinotoimintaa eikä liittymä nykyisellään sovellu maa-aineskuljetuksiin. Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue katsoo, että kulku maa-ainesottopaikalle tulee järjestää Lopentien-yksityistien kautta, jossa kiinteistöllä 98-454-3-12 on tieoikeus. Liittymä sijaitsee noin tierekisteriosoitteessa 54/18/3010/oikea.

Naapurikiinteistön kautta kulkuun suositeltavaa hakea Maanmittauslaitokselta tieoikeutta, joka merkitään rekisteriin. Lisätietoa tietoimituksesta ja ohjeet tietoimituksen hakemiseen löytyvät Maanmittauslaitoksen sivuilta <https://www.maanmittauslaitos.fi/huoneistot-ja-kiinteistot/maanmittauspalvelut/yksityistietoimitus>.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualue muistuttaa, että hakijan on huolehdittava, ettei maa-aineksia kulkeudu toiminta-alueelta kantatielle 54 ja on tarpeen mukaan puhdistettava tiealueelta sille kulkeutuneet maa-ainekset välittömästi. Myöskään pöly ei saa haitata kantatien 54 liikennettä tai vaarantaa liikenneturvallisuutta. Mikäli maantielle kulkeutuu silmin havaittavaa pölyä, tulee toiminta keskeyttää, kunnes on ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin pölyämisen estämiseksi.

Mikäli kuljetusten määrät tulevat lisääntymään nyt ilmoitetuista määristä oleellisesti, tulee niistä ilmoittaa Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue suhtautuu pääsääntöisesti kielteisesti hulevesien ja puhdistettujen jätevesien johtamiseen maantien sivuojaan.

Tämä lausunto on oltava käsillä, kun rakentamisesta päättävä viranomainen harkitsee Maankäyttö- ja rakennuslain taikka muun lainsäädännön edellytyksiä luvan myöntämiseksi suunnitellulle hankkeelle. Mikäli kunnan viranomainen katsoo, että asia koskee ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat tai elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualueita, tulee asiasta kuulla edellä mainittuja vastuualueita erikseen.

PHHYKY:n terveysuojeluviranomaisen lausunnossa todetaan seuraavaa:

Olen tutustunut hakemusasikirjoihin liitteineen ja totean, ettei luvan myöntämiselle ole estettä terveysuojelun näkökulmasta, mikäli seuraavat seikat huomioidaan lupaprosessissa.

Louhinnasta, murskauksesta ja kuljetuksista aiheutuva melu ei saa ylittää valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisia melutason ohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Hakija on teettänyt laskennallisen melumallinnuksen (Promethor Oy 2020), jonka perusteella ohjearvot eivät ylity lähikiinteistöillä, mikäli melua torjutaan murskaus- laitoksen sijoittelun ja melusteiden avulla. Tarvittavat meluntorjuntatoimet tulisi yksilöidä lupamääräyksissä. Mikäli lupa myönnetään ja toiminnan aikana tulee esille epäilyjä melutason ohjearvojen ylityksistä, tulisi hakija velvoittaa mittaamaan melutaso ja ryhtymään tarvittaviin lisätoimenpiteisiin meluhaittojen vähentämiseksi. Vuorokautiset toiminta-ajat melua aiheuttaville toiminnolle tulisi asettaa lupaehtoissa enintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Toiminnalla ei saa olla haitallista vaikutusta pohjaveden laatuun eikä toiminnan vaikutuspiirissä mahdollisesti sijaitsevien yksityisten talousvesikaivojen vedenlaatuun tai määrään. Hakemuksessa esitetään, ettei toiminnan pohjavesivaikutuksia tarkkailla. Terveysuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan lupaprosessissa tulisi kuitenkin tarkastella, onko alueen pohjavesiolosuhteet selvitetty hakijan toimesta riittävän tarkasti, ja olisiko pohjavesitarkkailu tarpeellista esimerkiksi siten, että lähialueella sijaitsevia talousvesikaivoja käytetään näytteenottopisteinä. Ylimmänlouhintatason ja pohjaveden pinnan väliin tulee jättää riittävä suojaetäisyys.

Toiminta-alueella syntyvien pintavesien käsittely ja johtaminen tulee toteuttaa hallitusti, eikä niiden johtamisesta saa aiheutua lisäkuormitusta vesistöihin. Hulevesitarkkailua tulisi tehdä hakemuksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti.

Asutukselle ja ympäristöön ei saa aiheutua louhinnasta, murskauksesta tai kuljetuksista kohtuutonta pölyhaittaa. Pölyhaittojen esiintymistä tulee tarkkailla ja tarvittaessa torjua hakemuksessa esitetyllä tavalla toiminta-alueella ja liittymäteillä.

Hakijan tulee varautua etukäteen mahdollisiin häiriötilanteisiin kuten polttoaine- tai öljyvahinkoihin hakemuksessa esitetyllä tavalla. Myös mahdolliset ulkopuoliset urakoitsijat tulee perehdyttää toimintaan häiriötilanteissa.

Hakija tulisi velvoittaa riittäviin jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteisiin. Mikäli alueelle tuodaan maa-aineksia maisemointitarkoitukseen, tulee niiden olla puhtaita, eikä niistä saa liueta haitallisia aineita maaperään.

Muilta osin terveydensuojeluviranomaisella ei ole huomautettavaa Peab Industri Oy:n ympäristölupahakemuksesta.

Hollolan kunnan kehitys- ja kaavoituspalvelut

Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen pyytää lausuntoa Peab Industri Oy:n maa-ainesluvan ja ympäristöluvan yhteishakemuksesta, joka koskee kallion louhintaa ja murskausta kiinteistöllä 98-454-3-12 (Salila III) Hollolan kunnan Vaavialan kylässä. Hakemuksen mukaan otettavan kiviaineksen kokonaismäärä on 1 437 000 m³ ja ottamisaika 15 vuotta.

Alueella on voimassa strateginen yleiskaava, jonka valtuusto on hyväksynyt 2017. Lupahakemuksen mukainen hankealue on kaavassa Maaseutuelinkeinot ja –asuminen alueella. Alue on varattu ensisijaisesti maa- ja metsätaloudelle sekä muulle elinkeinotoiminnalle, joka kokonsa ja ympäristövaikutustensa suhteen sopii maaseudulle. Alueelle voi sijoittua myös elinkeinoihin liittyvää asumista, vähäisessä määrin olemassa olevia kyliä täydentävää asumista sekä vapaa-ajanasumista

Strateginen yleiskaava 2020 on hyväksytty Hollolan kunnan valtuustossa 10.5. 2021. Kaava ei ole vielä lainvoimainen. Kaavan päivittämisen keskeisimpinä tavoitteina on huomioida ekologiset yhteydet- ja viherverkostot sekä kulttuuriympäristö nykyistä kaavaa kattavammin.

Ohjeellinen ekologinen yhteys sivuaa aluetta sen eteläpuolelta. Kaavamääräysten mukaan; Ekologisen yhteyden jatkuvuus ja kytkeytyminen tulee turvata. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee huomioida reitin yhdistävät ja sille osuvat arvokkaat luontokohteet sekä varmistaa, että ekologinen yhteys säilyy yhtenäisenä, mahdollisimman leveänä, puustoisena ja luonnon olosuhteiltaan monipuolisena. Eliöiden liikkuminen estevaikutusten, kuten pääväylien yli, tulee turvata. Haja-asutusalueella yhteys on sijainniltaan viitteellinen. Pääväylien ylitykset ja sijoittuminen taajamassa osoittaa reitin tarkempaa sijoittumista.

Hollolan kunnan lausuntona otsikossa mainitusta hankkeesta totean, että hakemuksen mukainen toiminta on yleiskaavanmukaista, mikäli ympäristöhäiriöitä ei aiheuteta läheiselle asutukselle ja tärkeä ekologinen yhteys säilyy.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta jätettiin yhteensä 15 kappaletta muistutuksia ja mielipiteitä. Osassa on useampia allekirjoittajia.

Muistutukset ja mielipiteet ovat sisällöltään osittain yhteneväisiä. Seuraavassa on tuotu esille muistutuksissa esiin nostettuja asioita:

Melu

- Kyseisenkaltaisen toiminnan melu on jatkuvaa, haittaa viihtyisyyttä sekä voi aiheuttaa terveyshaittoja. Yhdessä pöly- ja värinä Haittojen kanssa aiheuttavat kohtuutonta räsitusta, jota ei ole mahdollista mm. meluntorjuntarakenteiden avulla tarpeeksi rajoittaa
- Meluselvityksen liitekartoista ei selviä yksiselitteisesti, miten murskaus, rikotus ja poraus sekä varastoalueet sijoittuvat alueelle missäkin vaiheessa
- Toiminta-ajat ovat liian laajat. Muistuttaja vaatii, että meluhaittojen vuoksi murskausta ei saa tehdä klo 16 jälkeen arkisin ja ei viikonloppuisin

Tärinä

- Kallion värinää voimistava vaikutus: taloja samalla kallioharjanteella kuin toiminta. Voi aiheuttaa sekä esitettyä suurempaa viihtyisyyshaittaa että mm. vaurioita kallion päälle perustettuihin taloihin
- Räjähdyksistä saattaa aiheutua haittaa alueen kiinteistöille

Pöly ja ilmanlaatu

- Ilman laatu tulisi heikkenemään pölyn myötä ja raskaan liikenteen saasteista

Pintavedet

- Louhosalueen vesien poisto alueen länsipuolella sijaitsevalle kiinteistölle aiheuttaa metsä- ja peltomaille täysin kohtuutonta räsitusta ja tuntuva haittaa. Puuston kasvu sekä metsätiestä tulevat kärsimään vakavista haitoista. Pelloilla olevat salaojat kuormittuvat lopulta liikaa, koska ne on mitoitettu huomattavasti pienemmille vesimäärille
- Hulevesien tarkkailuvälin tulisi olla vähintään kaksi kertaa vuodessa keväisin ja syksyisin.
- Ottamisjärjestyksessä ei ole huomioitu ottoalueen pintavesien hallintaa. Hulevesien selkeytysaltaat on esitetty alueen luoteisosaan, vaikka ottoalueen länsiosa on tarkoitus louhia viimeisenä
- Suunnitelmassa esitetty sepelisuodattimessa käytettävän sepelin raekoko 32/64 on liian suuri käyttötarkoitukseensa nähden. Käytettävän sepelin tulee olla raekoolta hienojakoisempaa, jotta se suodattaa tehokkaammin kiintoainesta

Pohjavedet ja kaivot

- Pohjavedet voivat mahdollisesti olla vaarassa, koska niitä ei ole alueella kartoitettu ja ympäröivä maasto on kosteaa ja soista
- Suunnittelualueen pohjavesipintatietoa ei ole mitattu, alueen pohjavesipinnan taso tulee selvittää.
- Liitteenä olevassa Hollolan Lapinmäen luontoselvityksessä ei ole huomioitu suunnittelualueella olevaa lähdeä. Vesilain 27.5.2011/587 2. luku 11 §:n mukaan lähteen luonnontilan vaarantaminen on kielletty

Luonto

- Luontoselvityksessä esiintuodut luontoarvot eivät puolla hakemuksen hyväksymistä vaan yhteishakemus tulee hylätä
- Alueella esiintyvä kirjojerkkoperhonen kuuluu Luontodirektiivin IV a) liitteessä mainittuihin lajeihin, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua
- Alueella pesii uhanalainen metsoja, teeri, sekä muita uhanalaisia pikku lintuja sekä uhanalaisia perhosia.
- Alueella on yksi metsälain 10 §:n mukainen erityisen arvokas elinympäristö eli avokallio

Liikenne ja liikenneturvallisuus

- Liikennemäärän huomattava kasvu

Toiminta ja hakemus ylipäänsä

- Naapurikiinteistöihin kohdistuvien haittojen vähentämiseksi tulisi ottamisalueen suojavyöhykettä ympäröiviin kiinteistöihin lisätä 30 metristä 60 metriin

Sekalaiset aiheet

- Alueen kiinteistöjen arvon huomattava lasku hakemuksen mukaisen toiminnan myötä
- Lupaa toiminnan aloittamiseen ei tule myöntää ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa.
- Mikäli lupa myönnetään, tulisi sen myöntää 15 vuoden sijaan 10 vuodeksi

Hakijan vastine

Peab Industri Oy:n (jäljempänä hakija) kiviaineksen ottoa ja murskausta koskevasta hakemuksesta (Hollola, kiinteistö Salila III 98-454-3-12) jätettiin useita muistutuksia ja annettiin 4 lausuntoa. Hakija vastaa seuraavassa lausuntojen ja Hollolan ympäristöyhdistyksen muistutuksen osalta erikseen ja muiden muistutusten osalta yhteisesti aihealueittain, sillä niissä toistuvat samat huomiot.

1 Hämeen ELY-keskuksen lausunto

Hakija vastaa lausunnon osalta seuraavaa:

Kirjoverkkoperhonen

Hakija teetäti alueella kirjoverkkoperhosista selvityksen, joka on tämän vastineen liitteessä 1. Selvitys tehtiin 10. syyskuuta, jolloin olosuhteet olivat hyvät toukkien seitinmuodostelmien havainnointiin. Maastokäynnillä havaittiin 4 toukkapussia suunnitelma-alueen eteläosassa, pienen rämeen ja hakkuun reunavyöhykkeessä. Toukkapussien sijainti on ottamisalueen ulkopuolella, joten kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei näin ollen heikennetä tai hävitetä.

Ekologinen yhteys

Hakijan ottamisalue on suunniteltu ulottumaan noin 150 metrin päähän kiinteistön etelärajalta. Hakija ehdottaa, että vaikka Hollolan strateginen yleiskaava 2020 ei ole vielä lainvoimainen, karttaan voidaan selkeyden vuoksi merkitä ekologisen yhteyden alue 150 metrin levyisenä väylänä (liite 2). Kiinteistön eteläpuolella jatkuu metsäinen alue, jolloin metsäinenkin yhteys toteutuu yli 200 metrin levyisenä. Ekologisen yhteyden leveys riippuu sitä käyttävistä eläimistä ja sen toimivuus riippuu myös ympäröivästä maankäytöstä. Espoon yleiskaavaa varten tehdyssä selvityksessä on todettu, että taajaman sisällä toimivan ekologisen yhteyden leveytenä on pidetty 250-300 metriä. Selvityksessä on lisätty, että yhteys voi olla kapeampikin, mutta kapea kohta ei saisi olla leveyttään pidempi. Hakija haluaa tuoda esiin ELY-keskuksen lausuntoon liittyen, kuten Hollolan kunnan kehitys- ja kaavoituspalveluiden lausunnossa lupahakemuksesta on todettu, että mainittu yhteys on haja-asutusalueella sijainniltaan viitteellinen. Kehitys- ja kaavoituspalveluiden lausunnossa hakemuksen mukaisen toiminnan onkin todettu olevan yleiskaavanmukaista, mikäli ympäristöhäiriöitä ei aiheuteta läheiselle asutukselle ja tärkeä ekologinen yhteys säilyy.

2 Terveysturvaviranomaisen lausunto

Melumallinnuksessa esitetyt melusteet toteutetaan toiminnan aikana ja mallinnuksen mukaisesti alueella tehdään mittaus ainakin kertaalleen lähimmästä häiriintyvistä kohteesta. Tarvittaessa melumittauksia voidaan tehdä myös muualta, mikäli ne ovat valvonnan kannalta tarpeellisia ja perusteltuja. Pohjaveden laatua voidaan tarkkailla esimerkiksi lähimmän asuinrakennuksen kaivosta, jos se todetaan näytteenottoon sopivaksi ja näytteenotto sopii kaivon omistajille. Ottoalueen ympäristöön leviävää pölyä estetään koteloinneilla, kastelemalla tuotetta ja työmaateitä, sekä säätämällä kiviaineksen putoamiskorkeuksia.

3 Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto, liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue,

Kiinteistön 98-454-3-12 tieoikeus kulkee pohjoisen kiinteistön 98-454-3-49 metsäautotien kautta. Hakijan mielestä kyseinen reitti on paras vaihtoehto, koska näin etelänpuoleinen alue kiinteistöstä säilyy koskemattomana. Lisäksi juuri etelänpuoleiselta alueelta tavattiin 4 kirjoverkkoperhosen toukkapussia, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävitys on kielletty. Näin ollen työmaatien teko alueelle olisi erittäin haasteellista. Lisäksi ekologinen yhteys on suunniteltu alueen eteläpuolelta. Ekologinen yhteys on merkitty 150 metrin levyisenä tämän vastineen liitekarttaan 2.

Hakija kunnostaa metsäautotietä ja hakee metsäautotien liittymälle käyttötarkoituksen muutoksen, joka mahdollistaa alueelta maa-ainesajon. Nykyinen liittymä on sellaisessa paikassa, josta on hyvä näkyvyys molempiin suuntiin. Tarvittaessa liittymä kantatielle 54 asfaltoidaan ja sitä harjataan tarvittaessa, jotta maa-ainesten kulkeutuminen tielle estetään. Hulevesiä ei johdeta suoraan maantien ojaan.

4 Kehitys- ja kaavoituspalveluiden lausunto

Kuten hakija on todennut aiemmin vastineessaan kohdassa 1, voidaan ekologinen yhteys hankekiinteistön osalta rajata erikseen karttaan ottamisalueen eteläpuolella. Ympäristöhäiriöitä läheiselle asutukselle voidaan ehkäistä lupamääräyksen, siten että luvanmyöntämisedellytykset

täyttyvät. Hakija yhtyy kehitys- ja kaavoituspalveluiden lausunnossa esitettyyn toteamukseen, jonka mukaisesti hakemuksen mukainen toiminta on yleiskaavanmukaista, mikäli ympäristöhäiriöitä ei aiheuteta läheiselle asutukselle ja tärkeä ekologinen yhteys säilyy.

5 Muistutukset

Hakija vastaa Hollolan ympäristöyhdistyksen muistutukseen erikseen sekä muihin aihealueittain alla.

5.1 Hollolan ympäristöyhdistys ry:n muistutus

MAL 3 §:n mukaiset rajoitukset

Maa-aineslain (555/1981) 3 §:ssä on määritelty maa-ainesten ottamisen rajoitukset. Ottaminen ei saa aiheuttaa

1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; Kaunis maisemakuva ei ole mikä tahansa maisema, vaan alue on esimerkiksi luokiteltu arvokkaaksi. Hakijan tiedossa ei ole, että Lapinmäki olisi luokiteltu valtakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaaksi kallioalueeksi.

2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; Kirjoverkkoperhosista on tehty toukkaselvitys, joka on tämän vastineen liitteenä. Selvityksessä ei löydetty toukkapusseja hakemuksen mukaiselta suunnitelma-alueelta, vaan sen ulkopuolelta. Näin ollen erikoisia luonnonesiintymiä ei tuhota.

3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai Kuten vastineessa on todettu, ekologinen yhteys alueella säilyy. Hulevesiin, meluun ja pölyyn on otettu tässä vastineessa myöhemmin kantaa kohdissa 5.3, 5.4 ja 5.7. Kirjapainajakuoriainen viihtyy heikkokuntoisissa kuusikoissa, suunnitelma-alue on mäntyvaltaista. UPM:n metsä -artikkelin mukaan kirjapainajakuoriaista voi ennaltaehkäistä uudistamalla vanhaa metsää ja harventamalla uutta. Näin ollen hakijan toiminta alueella ei lisää kirjapainajakuoriaisen aiheuttamia tuhoja.

4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Päijät-Hämeessä tehtiin vuosina 2009-2013 "Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen" (POSKI) -hanke, jossa olivat mukana Geologian tutkimuskeskus (GTK), Päijät-Hämeen liitto, Hämeen ELY-keskus, Päijät-Hämeen kaupungit ja kunnat sekä kiviainesalan yritykset. Hankkeessa tehtiin ehdotukset maa-aineksen ottoon soveltumattomista alueista, maa-aineksen ottoon osittain soveltuvista alueista sekä maa-aineksenottoon soveltuvista alueista. POSKI -hankkeen tarkoituksena on nimenomaan turvata sekä kiviaineshuolto että pohjaveden saanti. Nyt kyseessä oleva alue on luokiteltu POSKI-hankkeessa luokkaan M, joka tarkoittaa maa-ainesten ottoon soveltuvaa aluetta.

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, eikä hanke vaaranna veden laatua tai antoisuutta. Tarvittaessa lähimmän asuinkiinteistön kaivosta voidaan tarkkailla veden laatua. Asiaa on käsitelty myös myöhemmin tämän vastineen kohdassa 5.3.

Kirjoverkkoperhonen

Hakija on ottanut asiaan kantaa vastineen kohdassa

1. Ilves Luontoselvityksessä kartoitettiin alueen potentiaalia myös suurpedoille ja alueelta pyrittiin löytämään merkkejä suurpedoista. Kartoituksessa ei tullut ilmi mitään, mikä olisi viitannut alueen olevan kovin potentiaalinen esimerkiksi ilvekselle.

Metsälain (1093/1996) 10 §:n mukainen kohde

Suurimmalta osin avokallio on rajattu pois ottamisalueelta. Hakija haluaa huomauttaa, että metsälain 3 §:n mukaisesti metsälaki ei estä metsätalouden ottamista muuhun käyttöön eikä metsälain säännöksillä ole välitöntä oikeudellista merkitystä arvioitaessa maa-aineslain myöntämisen edellytyksiä. Alueeseen sovelletaan metsälain säännöksiä siihen saakka, kunnes luvan myöntämistä koskeva päätös on saanut lainvoiman tai kunnes lupaviranomainen on toimivaltansa rajoissa antanut suostumuksensa tällaiselle toimenpiteelle. Uhanalaiset luontotyypit ja METSO-ohjelma Hakija haluaa korostaa, ettei ottamisalueelle sijoitu luonnonsuojelulain (1096/1996) 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyyppejä. Hakija vielä huomauttaa, että luontoselvityksessä esitetyt uhanalaiset luontotyypit kangasräme, kuiva kangas ja tuore kangas eivät ole myöskään metsälain 10 §:n mukaisia kohteita. Esimerkiksi kangasrämeitä on arvioitu olevan Etelä-Suomen alueella 1144 km² eli 114 400 hehtaaria. Ottaen huomioon, että hakijan koko ottamisalue on 11,2 hehtaaria, joten ottamisalueen sisään jäävän kangasrämeen osuus on varsin pieni.

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma eli METSO-ohjelma perustuu vapaaehtoisuuteen ja maanomistaja voi liittyä siihen halutessaan. Vaikka puusto tällä hetkellä täyttäisi METSO-ohjelman kriteerit, on alueelle tehty maanvuokra- ja otto-oikeussopimus hakijan ja maanomistajan välillä.

Hinku-kunta

Hinku-kunnille on olemassa omat kriteerit, jotka Hollola on täyttänyt. Hollolan kunnan tekemä sitoumus ei sido yksityisiä tahoja heidän hankkeitaan.

5.2 Toiminta-ajat

Maa-aineslain 10.2 §:ssä todetaan mm. ”Erityisistä syistä lupa voidaan kuitenkin myöntää pitemmäksi ajaksi, kuitenkin enintään viideksitoista vuodeksi, ja kalliokiven louhinnan osalta enintään 20 vuodeksi, jos se hankkeen laajuuteen, esitetyn suunnitelman laatuun ja muihin ainesten ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähden katsotaan sopivaksi.” Kyseisessä hankkeessa on kyse kallion louhinnasta, joten lupa voidaan myöntää jopa 20 vuodeksi. Hakija on hakenut lupaa 15 vuodeksi, kiviainesvarannon suuruuden vuoksi. Alueelta saatava kiviaines on myös aiemmissa tutkimuksissa todettu keskilujaksi (GTK maankamara), joten sitäkin voidaan pitää huomionarvoisena seikkana luvanmyöntämisessä. Talousalueelta on kartoitettu myös muita kohteita, mutta Lapinmäen kiviaines on tutkimusten mukaan laadukkainta. GTK:n mukaan Lapinmäen kiviaines koostuu myloniittista ja graniitista. Toiminta-ajoiksi on haettu ns. muraus-asetuksen (800/2010) mukaisia toiminta-aikoja. Muraus-asetuksen 8 § ottaa huomioon toiminnan sijoittumisen alle 500 metrin päähän lähimmästä häiriintyvistä kohteesta. Alueella ei toimita viikonloppuisin tai arkipyhäisin. Alueella ei ole tarkoitus toimia ympärivuotisesti koko aikaisesti vaan toimintajaksoissa, joiden pituus voi vaihdella. Jos päivittäinen toiminta-aika rajataan loppumaan klo 16, tarkoittaisi se pidempiä toimintajaksoja alueella. Hakija toteaa, että lupa tulee myöntää haetunlaisena.

5.3 Pinta- ja pohjavedet

Ottoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, eikä siellä sijaitse lähdettä. Kuten aiemmin tässä vastineessa on todettu, voidaan pohjavettä tarkkailla lähimmän asuinkiinteistön kaivosta, jos se nähdään luvanmyöntämisedellytysten kannalta tarpeelliseksi. Vaihtoehtoisesti vettä voidaan tarkkailla esimerkiksi kiinteistön 98-413-4-27 mainitsemasta lähdealueen kaivosta. Esiselkeytysaltaan vettä voidaan käyttää pölyämisen ehkäisemiseksi kasteluvetenä. Siten alueelta ei tule johtumaan suuria määriä vettä ympäröivään maastoon. Jälkimmäiseen selkeytysaltaaseen voidaan istuttaa esimerkiksi pajua tai antaa siihen kasvaa luontaisesti kosteikkokasveja, esimerkiksi osmankäämiä, jotka toimivat myös ikään kuin biosuodattimena. Näin ollen vielä varmistetaan, ettei alueelta kulkeudu juurikaan hienoainesta maastoon. Vettä on esitetty tarkkailtavaksi kerran vuodessa, mutta lupaviranomainen voi määrätä tarkkailun myös useammin, jos se nähdään tarpeelliseksi. Alueen korkeuserot ovat sellaiset, että vedet johtuvat nykyisellään painovoimaisesti kiinteistöltä luoteeseen/länteen, eikä vesien kulkusuuntaa olla nyt muuttamassa. Myös alueen louhimisen jälkeen kiinteistöjen korkeuserot ovat sellaiset, että vedet kulkeutuvat luontaisesti lännen suuntaan. Toisaalta louhinnan päätyttyä alue jälkihoidetaan taimettamalla, ellei metsittyminen tapahdu luontaisestaan, jolloin vettä imeytyy jälleen maastoon eri tavalla. Alueen reunoille jätetään myös 30 metrin levyinen metsäinen vyöhyke, joka osaltaan pidättää vettä. Toiminnalla ei ole merkittävää vaikutusta purkuvesien määrään verrattuna nykytilanteeseen. Suomen vuotuinen sademäärä vaihtelee 500-650 mm välillä, Lahdessa keskimääräinen vuotuinen sademäärä on ollut aikavälillä 1991-2020 624 mm. Selkeytysaltaat on mitoitettu hakijan vastaavien kallioaluekohteen mukaisesti, joissa sadanta on otettu huomioon. Selkeytysaltaita on mahdollista syventää tai leventää, jos näyttää, etteivät ne toimi kunnolla. Hakijan kokemuksen mukaan kallioalueilla laskeutusaltaisiin ei ole kuitenkaan kertynyt suuria määriä vesiä ja ne ovat toimineet hyvin.

5.4 Melu

Melumallinnuksen tuloksia voidaan pitää luotettavina. Mallinnuksessa käytetyt koneiden ja laitteiden melupäästöt ovat vastaavissa paikoissa mitattuja melupäästöjen tuloksia. Näin ollen mallinnuksessa käytetyt arvot ovat todellisia toiminnasta aiheutuvia meluja. Melumallinnukset myös tehdään aina ns. pahimpaan mahdolliseen tilanteeseen, eli niissä ei oteta esimerkiksi puuston vaimentavaa vaikutusta huomioon ja tuuliolosuhteet ovat mallinnuksessa samanaikaisesti jokaiseen ilmansuuntaan melun leviämisen kannalta suotuisat. Hakijan vastaavanlaisissa louhinta-

ja murskauskohdeissa on tehty melumittauksia, jotka ovat olleet melumallinnusten kanssa yhteneväisiä. Hakija on ehdottanut, että alueella toteutetaan melumittaus ainakin lähimmältä kiinteistöltä 98-413-10-76.

5.5 Tärinä

Vastaavissa louhintahankkeissa kiinteistökatseleluksia tehdään yleensä noin 500 metrin etäisyydellä louhoksesta. Alle 500 metrin etäisyydellä sijaitsee yksi asuinrakennus, joka voidaan katseleluoida ennen toiminnan aloittamista. Tarvittaessa louhinnan yhteydessä tehtävässä riskinarvioinnissa määritellään myös muut katseleluoitavat kohteet (kuten lämpökaivot). Katseleluoinnin suorittaa aina ulkopuolinen asiantuntija.

5.6 Räjättykset

Räjättyys- ja louhintatöitä koskee erillinen lainsäädäntö, jota louhintatöissä noudatetaan. Louhintatöistä tehdään aina räjättyys- ja turvallisuussuunnitelma. Jokaisesta kentästä tehdään lisäksi erillinen räjättyyssuunnitelma. Kenttä panostetaan siten, että räjättyksen voima lähtee haluttuun suuntaan. Porareiat peitetään ennen räjättyä. Näillä toimilla varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa tai merkittävää haittaa ympäristölleen. Ennen räjättyä varmistetaan, että vaara-alueella ei ole ihmisiä. Räjättyksestä ilmoitetaan etukäteen katkonaisella äänimerkillä ja yhtenäisellä äänimerkillä, kun räjättyys on ohi. Räjättyä tekevät koulutetut ja räjättyä vaatimat pätevyudet omaavat henkilöt.

Ennen louhintatöiden aloitusta lähialueen kiinteistöille jaetaan tiedote, jossa pyydetään asukkaita ilmoittamaan puhelinnumeronsa hakijalle tekstiviestitse tai sähköpostilla, jos he haluavat saada tiedon alueella suoritettavista räjättyksistä edellisenä päivänä ennen niiden toteuttamista. Tällä vähennetään räjättyksistä aiheutuvaa mahdollista säikähtämisvaikutusta. Räjättyksistä välittykin hetkellinen voimakas ääni, tärinää sekä ilmanpaineaalto, jotka voivat tuntua epämiellyttävälle, mutta eivät ole vaaraksi ihmisille tai rakennuksille.

Hakija toteaa vielä muistutuksissa esitettyihin väitteisiin Rautakorven alueen vahingoista, että hakijalla ei ole näistä tietoa, eikä se liity nyt käsiteltävänä olevaan asiaan. Hakija toteaa, että kiinteistöjen arvon aleneminen ei ole maa-aines- eikä ympäristönsuojelulain mukaisessa lupamenettelyssä huomioitava asia. Ei myöskään voida olettaa, että kiinteistöjen arvo alenee toiminnan vuoksi.

5.7 Pöly

Kuten hakija on todennut kohdassa 2, pölyämistä ehkäistään koteloinnilla, kastelemalla ja säätämällä kiviaineksen putoamiskorkeutta. Kasteluvesi voidaan ottaa alueen selkeytsaltaista. Pölyn sitomiseen ei käytetä pohjavedelle haitallisia aineita.

5.8 Liikenne

Toiminnasta aiheutuu raskasta liikennettä, mutta liikenne suuntautuu ottamisalueelta valtatielle 54. Järvi-Jussilantietä eikä Lopentietä käytetä kuljetuksiin. Keskimääräinen ajoneuvomäärä tiellä 54 (ottamisalueen metsäautotien liittymän kohdalla) vuonna 2020 on ollut 4395, josta raskasta liikennettä on ollut 493, eli noin 11,2 %. Oletuksella, että vuosittain alueelta otettaisiin ja murskattaisiin keskimäärin 270 000 tonnia kiviainesta, joka myös kuljetettaisiin pois, raskaan liikenteen liikennemäärät nousisivat noin 26 autolla päivässä, jolloin raskaan liikenteen prosentuaalinen määrä olisi noin 11,7 %.

5.9 Suunnitelmakartat

Suunnitelmakarttojen leikkauspiirroksissa on esitetty lopputilanteen luiskakaltevuus 1:3, kun alueella on suoritettu jälkihoitotoimenpiteet. Luiskat muotoillaan alueelta saatavista pintamaista. Itse louhinta voidaan suorittaa pystyjyrkkänä louhintana, jolloin jyrkät seinämät aidataan. Muistuttaja on huomauttanut, että suunnitelmakarttojen mukaan ottoalueen itäosasta syntyvät hulevedet pääsevät valumaan vapaasti Linnussuolle, eikä toiminnasta saa olla haitallisia vaikutuksia Linnussuohon. Hakija huomauttaa, etteivät hulevedet pääse valumaan Linnussuon suuntaan, koska Linnussuon ja ottamisalueen väliin jää kannas, joka erottaa alueet toisistaan. Hulevedet johtuvat ottamisalueelta selkeytsaltaisiin, joiden pohjataso louhitaan alemmaksi kuin alueen ottotaso.

Selkeytsaltaat voidaan lisätä kartalle. Hulevesiä on käsitelty myös vastineen kohdassa 5.3.

Kiviainesten varastokasoja ei ole esitetty suunnitelmakartoilla, koska kiviainesta varastoidaan ottamisalueella siellä, mihin se on kulloinkin toiminnan kannalta järkevä sijoittaa, siten ettei se ole seuraavan louhintaräjähdyksen tiellä. Aluksi, kun aluetta ei ole vielä louhittu varastoidaan kiviaines alueen pohjoisosaan ns. tukitoiminta-alueella tasossa +127, joka on esitetty suunnitelmakartassa. Melumallinnuksessa on esitetty, että varastokasoja käytetään ottamisalueella myös meluesteinä.

5.10 Luontoselvitys

Luontoselvitys on tehty oikea-aikaisesti ja laadukkaasti. Luontoselvityksen laatijalla on kahdenkymmenen vuoden kokemus selvitysten laatimisesta. Suunnitelma-alueella ei sijaitse lähdeä, mutta vesikuoppa alueella sijaitsee, joka on myös merkitty kartalle (liite 2). Luontoselvitystä ei ole tarkoituksenmukaista tehdä viereisille alueille, joilta maa-ainesta ei olla ottamassa. Kahdella maastokäynnillä, jotka sijoittuvat eri vuodenaikoihin (kevät ja kesä) saadaan hyvä kuva alueen kasvillisuudesta ja eläimistä. Koska alueella havaittiin kirjoverkkoperhosia kesällä, tehtiin niiden osalta vielä täydentävä toukkapussiselvitys alkusyksystä, joka on toukkapussien havainnoinnin kannalta optimaalisin aika.

Lopuksi

Lupaharkinta on laillisuusharkintaa, eikä lupaa voida evätä tarkoituksenmukaisuusperusteella esimerkiksi sen vuoksi, ettei alueella nähdä syytä kalliokiviaineksen otolle. Ympäristölupavaraisesta toiminnasta aiheutuu aina jonkinasteisia vaikutuksia ympäristöön, koska muutoin toiminta ei edellyttäisi ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia ehkäistään ympäristöluvassa asetettavilla lupamääräyksillä ja näin ollen toiminta voidaan järjestää siten, että luvan myöntämisedellytykset täyttyvät.

Tarkastus

Hakemusalueella on suoritettu maastokäynti 4.2.2022.

Neuvottelut

Hakemuksesta on pidetty neuvottelu Hämeen ELY-keskuksen kanssa 12.1.2022.

RATKAISU

Valvontajaosto myöntää Peab Industri Oy:lle maa-ainelain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisen yhteisluvan kalliokiviaineksen ottamiseen, louhintaan ja murskaukseen kiinteistöllä 098-454-3-12 (Salila III).

Toimintaa tulee harjoittaa noudattaen seuraavia lupamääräyksiä. Niiltä osin, kuin ei ole annettu erillisiä lupamääräyksiä, tulee toiminnassa noudattaa hakemusta ja ottosuunnitelmaa.

Lupamääräykset

1. Ennen ottamistoiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan alueella aloitustarkastus. Tarkastuksessa tarkastetaan esimerkiksi ottamisalueen rajojen ja korkotasojen merkinnät. Ennen oton aloittamista tulee vakuuden olla hyväksytty. (MAL 11 §, MAA 7 §)
2. Ottoalue eli kaivualue on alue, jolla varsinainen maa-ainesten ottaminen tapahtuu. Ottamisalue on alue, jolla maa-ainesten ottaminen ja ottamiseen liittyvät muut järjestelyt, kuten pintamaiden ja sivukivien käsittely ja jälkihoitotoimet, tapahtuvat. Suunnittelualue on ottamisaluetta laajempi alue, jolle ottamissuunnitelma laaditaan ja joka sisältää esim. ottamisalueen ympärille jätettävän suojapuuston ja työkoneiden säilytys- ja huoltoalueet. (MAL 11 §)
3. Suunnittelualueen pinta-ala on 15,7 ha ja ottoalueen pinta-ala 9,7 ha. Maa-ainesten kokonaisottomäärä on enintään 1 236 000 m³ltr ja vuotuinen ottomäärä enintään 82 400 m³ltr. (MAL 3, 11 §)

4. Luvan voimassaoloaika on 15 vuotta. Kaikki toiminta jälkihoitotyöt mukaan lukien on suoritettava luvan voimassaoloaikana. (MAL 10 §, MAA 8 §)
5. Alin sallittu ottotaso on +124 m (N₂₀₀₀). Alimman ottotason ja pohjaveden pinnan tason väliin on jätettävä vähintään 1 metrin suojaetäisyys. (MAL 3, 11 §)
6. Kiviainesten ottamisen tulee edetä ottosuunnitelman mukaisesti. Maisemointia tulee mahdollisuuksien mukaan tehdä vaiheittain jo ottotoiminnan aikana. Naapuritiloihin tulee jättää vähintään 30 metrin suojaetäisyys. Ottamisalueen länsipuolella sijaitsevaan kiinteistöön on jätettävä suunnitelman mukainen 60 metrin suojaetäisyys. (MAL 11 §)
7. Luvan haltija vastaa maa-aineslain 9 §:n mukaisista velvoitteista, jotka maa-ainesten ottamisesta saattavat aiheutua. (MAL 9 §)

Yleiset toimintaan liittyvät määräykset

8. Toiminnassa tulee **ehdottomasti noudattaa** seuraavia toiminta-aikoja:
  - räjäytyksiä saa tehdä maanantaista perjantaihin klo 8-18
  - rikotusta saa tehdä maanantaista perjantaihin klo 8-18
  - poraamista saa tehdä maanantaista perjantaihin klo 7-19
  - murskausta saa tehdä maanantaista perjantaihin klo 7-22
  - kuormausta ja kuljetusta saa tehdä ma-pe klo 6-22
  - sunnuntaisin tai arkipyhinä ei saa harjoittaa mitään toimintaa (MAL 11 §, YSL 52 §)
9. Luvaton kulku alueelle on estettävä. (MAL 11 §, YSL 52 §, VNa 800/2010)
10. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa lähialueen asukkaille esimerkiksi kirjeitse tieto toiminnan yhteyshenkilöstä ja tämän yhteystiedot. Mikäli teknisesti on mahdollista, tulee lähialueen asukkaille toimittaa esimerkiksi tekstiviestitse tieto tulevista louhintaräjäytyksistä. (MAL 11 §, YSL 52 §)
11. Toiminnan tulee olla valvottua ja toiminnalla tulee olla riittävän ammattitaitoinen vastuuhenkilö, jonka yhteystiedot on toimitettava valvontaviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Vastuuhenkilön vaihtuessa valvontaviranomaiselle tulee toimittaa viipymättä uuden vastuuhenkilön yhteystiedot. (YSL 52 §, VNA 800/2010)
12. Suunnitelma-alueelle tulee olla laillinen tieyhteys ennen ottamistoiminnan aloittamista.

Ottoalueen rajat ja korkomerkinnot

13. Koko ottamisalueen rajat on merkittävä maastoon esimerkiksi lippusiimoin. Lisäksi maastoon on sijoitettava ottamistoiminnasta varoittavia kylttejä, jotka on sijoitettu vähintään 10 metriä ottamisalueen rajaa ulommas. Rajamerkintöjen kunnosta tulee huolehtia koko ottotoiminnan ajan. (MAL 11 §)
14. Ottoalueella on oltava koko ottotoiminnan ajan nähtävillä kiinteitä korkeusmerkintöjä, joista toiminnanharjoittaja ja valvontaviranomainen voivat seurata ottamistoiminnan korkeustasoja. (MAL 11 §)
15. Kaikki ottamisalueen loiventamattomat kalliioleikkaukset, jotka ovat yli kolme metriä korkeita, tulee ottotoiminnan aikana suojata sellaisilla leikkauksen yläreunaan sijoitettavilla aidoilla (teräsverkkoaita tms.) tai maa- tai kivivalleilla, jotka estävät tehokkaasti tahattoman pääsyn leikkauksen reunalle. Putoamisvaarasta on varoitettava kylteillä, jotka sijoitetaan ympäröivään maastoon reunan lähelle. (MAL 11 §)

Melu, pöly, tärinä

16. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. (YSL 52 §, VNa 800/2010, VNp 993/1992)
17. Oton edetessä alueen eteläosaan, tulee kiinteistöllä 98-413-10-76 suorittaa melumittaus, jolla varmistetaan, etteivät melutason ohjearvot ylity. Tarvittaessa valvontaviranomainen voi määrätä tekemään muitakin melumittauksia. (MAL 11 §, YSL 52 §, VNa 800/2010, VNp 993/1992)
18. Melulähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Raaka-aine-, pintamaa- ja tuotevarastokasat on pidettävä melun leviämisen estämisen kannalta riittävän korkeina ja ne on sijoitettava siten, että melun leviäminen melulle alttiisiin kohteisiin estyy. Meluesteet on rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen. Toiminnasta aiheutuvaa melua on lisäksi ehkäistävä hakemuksessa esitetyin keinoin esimerkiksi kivitaskujen ja tasaisen louheensyötön avulla sekä pudotuskorkeuden säätämällä. (MAL 11 §, YSL 52 §, VNa 800/2010)

Murskauslaitoksesta aiheutuvaa melua on torjuttava melumallinnuksen mukaisella vähintään 8 metriä korkealla vallilla toiminnan alku- ja loppuvaiheessa. (MAL 11 §, YSL 52 §, VNa 800/2010, VNp 993/1992)

19. Toiminnasta aiheutuvia pölyhaittoja on ehkäistävä esimerkiksi koteloinnein tai kastelemalla käsiteltäviä, varastoitavia, kuormattavia ja kuljetettavia kiviaineksia sekä ajoväyliä. Kiven porauksessa syntyvän pölyn leviämistä on estettävä sijoittamalla porausvaunuihin pölynkeräyslaitteet tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Kuormattavan ja murskauslaitteiston kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä murskauslaitteiston kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. (MAL 11 §, YSL 52 §, VNa 800/2010)
20. Räjätysten ja niitä seuraavien paineaaltojen sekä tärinän aiheuttamia haittoja tulee ehkäistä työn huolellisella suunnittelulla ja suoritustavan valinnalla. Tarvittaessa tulee ryhtyä toimenpiteisiin haittojen vähentämiseksi. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa määrätä tärinämittauksista. (MAL 11§, YSL 52 §)

Vesien ja maaperän suojele, kemikaalien säilytys

21. Toiminnasta ei saa aiheuta pinta- tai pohjavesien pilaantumista. Toiminta-alueen hulevedet tulee johtaa hakemuksessa esitetyllä tavalla selkeytysaltaan ja suodatinpadon kautta suoalueelle. Selkeytysaltaan ja suodatinpadon toimivuudesta tulee huolehtia. (MAL 11 §, YSL 52 §)
22. Louhosalueen hulevesien johtaminen kiinteistön 98-417-2-25 alueelle ratkaistaan erillisellä vesilain mukaisella päätöksellä. Ottamistoimintaa ei saa aloittaa, ennen kuin louhosalueen hulevesien johtamista koskeva päätös on saanut lainvoiman.
23. Ottamisalueelle tai sen välittömään läheisyyteen on porattava vähintään yksi pohjaveden tarkkailuputki, josta voidaan selvittää pohjaveden pinnantasot sekä tarvittaessa tehdä pohjaveden laaduntarkkailua. Luvan haltijan tulee toimittaa tiedot pohjaveden pinnantasosta sekä esitys pohjaveden tarkkailuksi kuukauden kuluttua siitä, kun lupa on saanut lainvoiman. (MAL 11 §, YSL 52, 54, 66 §)
24. Alueella ei saa huoltaa tai korjata työkoneita tai laitteita. Työkoneissa tulee olla varattuna imeytysmateriaalia mahdollisten vuotojen varalle. Työkoneet tulee säilyttää tukitoiminta-alueella silloin kun ne eivät ole käytössä. (MAL 11 §, YSL 52 §)

25. Mikäli alueella säilytetään kemikaaleja tai muita vaarallisia aineita (esim. voiteluöljyt, räjäytysaineet), tulee ne varastoida katetussa, lukittavassa tilassa kullekin aineelle lainsäädännössä annettujen määräysten mukaisesti. Kemikaalien pääsy maaperään ja pinta- tai pohjavesiin on estettävä. Nestemäiset kemikaalit tulee säilyttää tilavuudeltaan riittävän suuren suoja-altaan päällä. (MAL 11 §, YSL 52 ja 66 §, VNa 800/2010)
26. Mikäli alueella säilytetään polttoaineita, tulee ne varastoida tukitoiminta-alueella vähintään kaksoispidätysperiaatteen mukaisissa säiliöissä, jotka on varustettu ylitäytönestimillä. Mahdolliset tankkauslaitteistot on varustettava lukittavilla sulkuventtiileillä. Tukitoiminta-alueen pohja tulee tällöin tiivistää polttonesteitä läpäisemättömäksi ja lisäksi alue tulee kattaa. Jos polttoaineiden säilyttämistä alueella suunnitellaan, tulee tukitoiminta-alueen pohjarakenteesta ja polttoaineiden varastointilaitteista toimittaa suunnitelma valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi etukäteen. (MAL 11 §, YSL 52 ja 66 §, VNa 800/2010)

Häiriötilanteet ja jätehuolto

27. Onnettomuuden tai häiriötilanteen sattuessa toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä tilanteen edellyttämiin torjunta- tai korjaustoimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Aiheutuneiden ympäristövaikutusten selvittäminen on aloitettava tilanteen edellyttämässä laajuudessa valvontaviranomaisen kanssa sovittavalla tavalla. Lisäksi on tehtävä korjaavat toimenpiteet vastaavan tilanteen toistumisen estämiseksi.

Mahdollisista öljy- tai kemikaalivahingoista tulee ilmoittaa pelastuslaitokselle ja valvontaviranomaiselle. Toiminta-alueella tulee olla varattuna riittävästi imeytysainetta. Öljyiset maat ja imeytysaineet on toimitettava asianmukaiseen vastaanottoaikaan. (YSL 134 §, VNa 800/2010)

28. Toiminnassa mahdollisesti syntyvät jätteet tulee käsitellä ja varastoida asianmukaisesti sekä toimittaa vastaanottoaikaan, jolla on lupa ottaa vastaan kyseistä jätettä. Mahdolliset vaaralliset jätteet (esimerkiksi öljyiset imeytysaineet) tulee säilyttää lukitussa tilassa erillään toisistaan ja muista jätteistä sekä merkitä asianmukaisesti. (MAL 11 §, YSL 58 §, VNa 800/2010, JL 29 §)
29. Alueelle ei saa vastaanottaa jätteitä eikä aluetta saa käyttää maankaatopaikka- tai maainesasematoimintaan. Alueen roskaantumista on ehkäistävä estämällä luvaton kulku alueelle sekä poistamalla alueelta sinne mahdollisesti syntyneet tai tuodut jätteet viipymättä. (MAL 11 §, YSL 52 ja 58 §, JL 72 §)

Toiminnan tarkkailu ja kirjanpito

30. Toiminnanharjoittajan tulee pitää kirjaa:

- louhitun ja murskatun kiviaineksen määräistä
- toiminta-ajoista ja -jaksoista
- pölyn- ja meluntorjuntatoimenpiteistä
- räjäytyksistä ja käytetyn räjähdysaineen määräistä
- laskennallisista vuosipäästöistä sekä ominaispäästöistä (hiukkaset, NO_x, CO₂)
- poikkeuksellisista tilanteista ja niiden hoitamisesta
- suojausrakenteiden, vesienkäsitelyrakenteiden, korko- ja rajamerkintöjen sekä muiden toimintaan liittyvien rakenteiden kunnon tarkkailusta
- jätteistä (syntyneen, kerätyn ja poiskuljetetun jätteen laji, laatu, määrä, alkuperä, toimituspaikka) (MAL 11 §, YSL 62 §, JL 118 ja 120 §)

31. Selkeytysaltaiden kautta purettavista hulevesistä on otettava näytteet kahdesti vuodessa (kevät ja syksy). Näytteistä tulee analysoida ottotoiminnan aikana lämpötila, pH, sähkönjohtavuus, kiintoaine, CODMn, sameus, alkaliteetti, ammoniumtyppi, nitraatti- ja nitriittityppi ja öljyhiilivedyt C10-C40. Kiinteistöllä 98-417-2-25 sijaitsevasta ojasta on ennen

ottamistoiminnan aloittamista tutkittava pH, kokonaistyyppi, CODMn, sähkönjohtokyky sekä sameus.

Näytteenotossa on käytettävä sertifioitua näytteenottajaa ja näytteiden analysoinnissa akkreditoitua laboratoriota. Lisäksi tulee tarkkailla selkeytysaltaan vettä silmämääräisesti.

Vesientarkkailua tulee jatkaa toiminnan lopettamisen jälkeen vähintään kahden vuoden ajan. Vesinäytteistä tulee tällöin analysoida pH, kokonaistyyppi, sähkönjohtokyky sekä sameus.

Mikäli jokin arvo on jollakin näytteenotokerralla huomattavasti koholla ottamistoimintaa edeltäneisiin nähden, tulee tehdä ylimääräinen, laajempi analyysi poikkeaman aiheuttajan selvittämiseksi. Ylimääräisestä näytteenotosta tulee olla yhteydessä valvontaviranomaiseen ennen näytteenoton suorittamista. (MAL 11 §, YSL 62 §)

Raportointi

32. Maa-ainesluvan haltijan tulee vuosittain tammikuun 31. päivään mennessä ilmoittaa valvontaviranomaiselle otetun aineksen määrä ja laatu. Ottamisilmoitus tehdään myös silloin, kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai keskeytynyt. Tiedot voi ilmoittaa myös suoraan sähköiseen NOTTO-järjestelmään. (MAL 23a §, MAA 9 §)
33. Luvan haltijan tulee toimittaa valvontaviranomaiselle yhteenveto määräyksessä 29 esitetystä kirjanpidosta sekä määräyksen 30 mukainen tarkkailuraportti edellisvuoden osalta vuosittain helmikuun loppuun mennessä. (YSL 52, 62 §)

Jälkihoitotyöt ja toiminnan lopettaminen sekä vakuus

34. Alueen maisemointi on suoritettava maisemointisuunnitelman mukaisesti. Maisemoinnin varmistamiseksi alueelle on istutettava puustoa ottamistoiminnan päätyttyä. (MAL 11 §, YSL 52 §)
35. Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai viimeistään ennen kuin luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, on alueella toimitettava lopputarkastus valvontaviranomaisen määräämällä tavalla. Ennen lopputarkastusta on luvansaajan toimitettava valvontaviranomaiselle loppumittauspöytäkirja. Maa-ainesluvan haltijan on pyydettävä tässä tarkoitettua lopputarkastusta. (MAA 7 §)
36. Jälkihoitotoimenpiteiden varmistamiseksi hakija asettaa 100 000 euron omavelkaisen pankkitakuun tai antaa rahavakuuden kunnan haltuun. Vakuuden tulee olla voimassa niin kauan, kunnes maa-ainesten otto on suoritettu ja luvan mukaiset jälkihoitotoimenpiteet on loppuun saatettu. Vakuus on asetettava ennen maa-ainesten ottamista. Vakuuden riittävyden turvaamiseksi sen arvo tarkistetaan tarvittaessa. (MAL 12 §)

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristönsuojelulain 49 §:n (Luvan myöntämisen edellytykset) mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- 1) terveyshaittaa;
- 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa;
- 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta;
- 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella;
- 5) eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta;

6) olennaista heikennystä edellytyksiin harjoittaa saamelaisten kotiseutualueella perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria taikka olennaista heikennystä kolttien elinolosuhteisiin tai mahdollisuuksiin harjoittaa kolttalaissa tarkoitettuja luontaiselinkeinoja koltta-alueella.

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa todetaan, että *ympäristön pilaantumisella* tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa:

- a) terveyshaittaa;
- b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille;
- c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista;
- d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä;
- e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä;
- f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai
- g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä. Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan:

- 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski;
- 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle;
- 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta;
- 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus;
- 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n (Oikeusvaikutteinen kaava toiminnan sijoittamisessa) mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Lupaharkinnan perusteita koskevassa ympäristönsuojelulain 48 §:ssä todetaan seuraavaa: Lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään. Ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset. Lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Maa-aineslain 6 §:n (Luvan myöntämisen edellytykset) mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-aineslain 3 §:n mukaan ko. laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu:

- 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista;
- 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista;
- 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai
- 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Tosiseikat ja johtopäätökset

Alueella ei ole asemakaavaa. Alueella on voimassa Hollolan kunnan strateginen yleiskaava, jossa suunnittelualue sijoittuu maaseutuelinkeinot ja -asuminen -merkinnän alueelle, joka on kaavamerkinnän mukaan varattu maa- ja metsätaloudelle sekä muulle elinkeinolle joka kokonsa ja ympäristövaikutustensa suhteen sopii maaseudulle. Hakemuksen mukainen alue on osoitettu Hollolan kunnan strategisessa yleiskaavassa 2020 maaseutuelinkeinot-merkinnällä (M). Strategisen yleiskaavan oikeusvaikutteisessa luontoarvot-teemakartassa (2/5) hakemuksen mukaisen alueen eteläpuolta sivuaa ohjeellinen ekologinen yhteys, jonka sijainti haja-asutusalueella on viitteellinen. Yhteyden tulee kaavamääräyksen mukaisesti säilyä yhtenäisenä, kytkeytyvänä, mahdollisimman leveänä, puustoisena ja luonnon olosuhteiltaan monipuolisena. Luvanhakija on supistanut ottoaluetta siten, että alueen kaakkoiskulmassa sijaitseva metsälain 10 §:n mukainen kallio on rajattu kokonaan ottamisen ulkopuolelle. Ottamisalueen kaakkoispuolelle jää näin 300 metrin levyinen metsäinen vyöhyke. Toiminta ei näin ollen ole ristiriidassa strategisen yleiskaavan kanssa.

Lähimmät häiriintyvät kohteet sijaitsevat noin 500 metrin päässä toiminta-alueelta. Huomioiden hakemuksessa esitetyt seikat sekä annetut lupamääräykset toiminta on mahdollista järjestää siten, ettei lähialueen häiriintyvälle kohteille aiheudu kohtuutonta rasiutusta.

Hollolan kunnan valvontajaosto katsoo, että toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti ei lupahakemuksesta koskevilla tiloilla tapahtuvasta kivenlouhinnasta ja murskauksesta aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, eikä kohtuutonta haittaa naapureille.

Lupahakemuksessa esitetty toimenpide lupamääräykset huomioon ottaen ei aiheuta maa-aineslain tarkoittamalla tavalla luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista tai huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Hakija on selvittänyt alueen luontoarvoja riittävästi. Ottamisalueelle sijoitu luonnonnsuojelulain (1096/1996) 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyyppisiä. Kirjoverkkoperhosten toukkaselvityksessä alueelta löydettiin yksi toukkapesue. Selvityksen mukaan kohdetta ja sen välitöntä lähiympäristöä voidaan pitää lajin lisääntymispaikkana. Kohde jää kuitenkin selvästi ottoalueen ulkopuolelle, joten kirjoverkkoperhosten lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei näin ollen heikennetä tai hävitetä. Hakemuksen mukaisesta toiminnasta ei aiheudu maa-aineslain tarkoittamaa kauniin maisemakuvan turmeltumista. Valvontajaosto katsoo, että lupapäätöksessä annetut määräykset huomioon ottaen haettu ottaminen tai siihen liittyvät järjestelyt eivät ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että hakemuksen sekä toiminnalle annettujen lupamääräysten mukaan toimittaessa toiminta ei ole ristiriidassa maa-aineslaissa tai ympäristönsuojelulaissa esitettyjen luvan myöntämisen edellytysten kanssa.

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Lupamääräys 1 on tarpeen toiminnan valvonnan kannalta. Aloitustarkastuksen tarkoituksena on varmistua siitä, että ottamisen aloittamisen edellytykset on täytetty.

Lupamääräykset 2, 3 ja 4: Ottamiseen liittyvien aluemääritelmien ja pinta-alojen sekä ottomäärien kirjaaminen on tärkeää, jotta maa-ainesluvan mukaisia alueita sekä ottamisen ja velvoitteiden toteuttamista voidaan valvoa yksiselitteisesti määritellyillä alueilla. Määritelmien tarkoitus on osaltaan varmistaa maa-ainesten ottaminen luvan mukaiselta alueelta ja jälkihoitotoimenpiteille varatun alueen säästämisen kaivulta. Lupa on myönnetty hakemuksen mukaisesti 15 vuodeksi. Kirjaus siitä, että jälkihoitotyöt on suoritettava luvan voimassaolon aikana, on tarpeen sen varmistamiseksi, että ottamistoiminnassa huomioidaan jälkihoitotyöt ja niille varattava aika.

Lupamääräys 5 on tarpeen pohjaveden suojelemiseksi sekä ottamistoiminnan kokonaisuuden hallitsemiseksi. Vaikka toiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle, tulee ottotoiminnassa jättää riittävä etäisyys pohjaveden pintaan.

Lupamääräys 6 on tarpeen toiminnan valvonnan, riittävien jälkihoitotoimenpiteiden varmistamisen sekä haittojen ehkäisemisen kannalta. Jälkihoitotoimenpiteiden suorittaminen vaiheittain jo ottotoiminnan aikana vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa. Vakiintuneen käytännön mukaisesti naapuritiloihin jätettävän suojaetäisyyden tulee kalliokiviainesten ottoalueella olla vähintään 30 metriä.

Lupamääräyksen 7 perusteena on maa-aineslain 9 §, jonka mukaan kiinteistön omistajalla ja haltijalla on oikeus saada ainesten ottajalta täysi korvaus haitasta, joka ainesten ottamisesta hänelle aiheutuu, jos ainesten ottaminen alentaa viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvoa tai aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa tai haittaa kiinteistön käyttämiselle, mitä ei ole pidettävä vähäisenä. Määräys on kirjattu erilliseksi lupamääräykseksi selvyuden vuoksi.

Lupamääräys 8 on tarpeen toiminnasta aiheutuvien haittojen ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Toiminta-ajat on myönnetty hakemuksen mukaisina. Eri toiminta-ajoille sallittujen toimintojen yksiselitteinen määrittäminen on tärkeää toiminnan valvonnan sekä lähialueen asukkaiden kannalta. Kuljetuksella tarkoitetaan kaikkea tuotantotoimintaan suorasti tai epäsuorasti liittyvää kulkemista raskaalla ajoneuvolla.

Lupamääräys 9 on tarpeen haittojen ehkäisemiseksi. Luvattoman kulun estämisellä voidaan ehkäistä ilkivallasta aiheutuvaa ympäristön pilaantumista sekä roskaantumista.

Lupamääräyksillä 10 ja 11 pyritään edesauttamaan toiminnanharjoittajan ja lähialueen asukkaiden välistä vuoro vaikutusta sekä lieventämään toiminnasta aiheutuvia haittoja. Haitta koetaan yleensä lievempänä, kun sen syntymisestä tiedetään etukäteen. Ammattitaitoinen vastuuhenkilö on tarpeen toiminnan valvonnan sekä onnettomuustilanteisiin varautumisen kannalta. On tärkeää, että valvontaviranomaisilla on ajantasainen tieto toiminnan vastuuhenkilöstä.

Lupamääräys 12 on tarpeen, sillä laillinen tieyhteys on toiminnan kannalta välttämätön.

Lupamääräykset 13-15 on annettu alueen turvallisuuden takaamiseksi sekä valvonnan ja ottotoiminnan seuraamisen tueksi. Yli kolme metriä korkeat pystysuorat seinämät on turvallisuussyistä aina aidattava. Kiinteät korkomerkinnot mahdollistavat ottotasojen luotettavan seurannan sekä jokapäiväisessä toiminnassa että viranomaistarkastuksilla.

Lupamääräykset 16-20 ovat tarpeen toiminnasta aiheutuvien ympäristön pilaantumisen sekä haittojen rajoittamiseksi.

Lupamääräykset 21-23 ovat tarpeen toiminnasta maaperälle tai pinta- ja pohjavesille aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi. Lupa on kirjattu, että ottamistoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin louhosalueen hulevesien johtamista koskeva päätös on saanut lainvoiman. Määräys on tarpeen, sillä louhosalueen vesien johtaminen on välttämätöntä suunnitelma-alueen tarkoituksenmukaista kuivattamista varten. Alueen pohjavesiolosuhteet tulee selvittää paikan päällä tehtävin tutkimuksin yleistasoisten taustatiedon sijaan. Alueen pohjaveden pinnantason on tarpeellista selvittää, vaikka alue ei sijaitsekaan luokitellulla pohjavesialueella. Sallitun ottotason määrittäminen edellyttää mitattua tietoa alueen pohjavesitasoista.

Lupamääräykset 24-26 ovat tarpeen maaperän ja pohja- ja pintavesien suojelemiseksi, onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä mahdollisten onnettomuuksien aiheuttamien haittojen ja ympäristön pilaantumisen rajaamiseksi.

Lupamääräys 27 on tarpeen toiminnasta aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi sekä onnettomuustilanteissa syntyvien haittojen ja ympäristön pilaantumisen rajaamiseksi.

Lupamääräykset 28-29 ovat tarpeen asianmukaisen jätehuollon varmistamiseksi. Jätteiden oikealla käsittelyllä varmistetaan, ettei jätteistä tai niiden varastoinnista aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa, terveyshaittaa tai alueen roskaantumista.

Lupamääräykset 30-33: Tarkkailua, raportointia ja kirjanpitoa koskevat määräykset ovat tarpeen valvonnan ja tarkkailun tehokkaaksi toteuttamiseksi. Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toiminnastaan ja sen ympäristövaikutuksista sekä otetun maa-aineksen määrästä ja laadusta. Valvontaviranomaisella on lainsäädännön nojalla tiedonsaantioikeus ja toiminnanharjoittajalla velvollisuus toimittaa valvontaviranomaiselle em. määräyksissä edellytetyt tiedot.

Lupamääräyksellä 34 varmistetaan alueen asianmukainen maisemointi sekä se, että maisemoinnissa käytetään vain alueelle ja käyttötarkoitukseensa soveltuvia, pilaantumattomia maa-aineksia.

Määräyksen 35 perusteena on maa-ainesasetuksen 7 §, jonka 3 momentti koskee lopputarkastusta. Loppumittauspöytäkirja on tarpeen, jotta alueen pohjatasot voidaan varmuudella määrittää.

Määräyksen 36 perusteena on maa-aineslain 12 §, joka koskee ottamistoiminnan vakuutta. Vakuuden suuruus perustuu arvioon jälkihoitotoimenpiteiden todellisista kustannuksista. Vakuutta voidaan palauttaa vaiheittain, mikäli jälkihoitotoimenpiteitä suoritetaan vaiheittain ottotoiminnan aikana. Edellytyksenä vakuuden vaiheittaiselle palauttamiselle on suoritettujen jälkihoitotoimenpiteiden hyväksyminen valvontaviranomaisen toimesta.

Vastaus lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin sekä vastineeseen

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lausunto on soveltuvin osin otettu huomioon lupaharkintaa tehdessä ja lupamääräyksiä laadittaessa. Muistutukset ja mielipiteet on otettu soveltuvin osin huomioon päätöksenteossa.

Hämeen ELY-keskuksen ja Hollolan kunnan kehitys- ja kaavoituspalveluiden lausunnot koskien ekologista yhteyttä on huomioitu päätöksenteossa. Luvanhakija on supistanut ottoaluetta siten, että alueen kaakkoiskulmassa sijaitseva metsälain 10 §:n mukainen kallio on rajattu kokonaan ottamisen ulkopuolelle. Ottamisalueen kaakkoispuolelle jää näin 300 metrin levyinen metsäinen vyöhyke.

Lainsäädännön mukaisesti maa-ainestenottolupa myönnetään lähtökohtaisesti enintään 10 vuodeksi (kiviainestenoton osalta erityisistä syistä enintään 20 vuodeksi). Hakemuksen mukainen toiminta-aika on 15 vuotta. Toiminta-aika on perusteltua, sillä hakemuksen mukaiset ottomäärät ovat korkeita ja lisäksi alue on POSKI-raportissa määritelty maa-ainesten ottoon soveltuvaksi alueeksi.

Muistutuksissa on tuotu esiin toiminnan aiheuttamat meluhaitat. Lupaharkinnassa on aina arvioitava toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ja ympäristöhaittojen laatua ja vakavuutta suhteessa siihen, kuinka luvan myöntämisen edellytykset on lainsäädännössä esitetty. Lainsäädäntöön sisältyy sietämisvelvoite, jonka mukaan esimerkiksi meluhaittoja on tietyn edellytyksin siedettävä, jollei niiden voida katsoa olevan kohtuuttomia. Hakemuksen liitteenä olevan melumallinnuksen mukaan valtioneuvoston päätöksen (VNp 993/1992) mukaiset melutason ohjearvot eivät ylitä lähistöllä sijaitsevilla vakituisilla tai vapaa-ajan asunnoilla. Luvassa on edellytetty melumallinuksessa esitetyn meluvallin rakentamista murskauslaitoksen läheisyyteen toiminnan alku- ja loppuvaiheessa.

Toiminta-ajat on määrätty hakemuksen mukaisena. Murskaamista, poraamista, rikutusta tai räjäytyksiä eikä kuormauksia tai kuljetuksia saa tehdä viikonloppuisin eikä arkipyhinä. Toiminta-ajat ovat pääosin muraus-asetuksen mukaiset. Poraamisen sallitut toiminta-ajat ovat jonkin verran muraus-asetusta tiukemmat. Mahdollisista toiminta-aikojen ylityksistä tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle ja olla yhteydessä toiminnanharjoittajaan, sekä tarvittaessa saattaa asia rikosoikeudelliseen arviointiin tekemällä asiasta tutkintapyyntö poliisille.

Turvallisuus- ja ympäristönsuojelullisista syistä luvaton kulku alueelle on estettävä. Asiattomasti alueella liikkuvat saattaisivat aiheuttaa vaaratilanteita sekä aiheuttaa ilkeällä myötä ympäristön pilaantumista. Luvattoman kulun estämiseen ei käytännössä ole muita vaihtoehtoja kuin pumit.

Muistutus koskien louhosalueen hulevesien johtamista on huomioitu lupakäsittelyssä. Luvan hakija on leventänyt ottamisalueen länsireunan suojavyöhykettä 30 metristä 60 metriin sekä sijoittanut tasausaltaat kauemmaksi naapurikiinteistön rajasta. osaltaan vähentää syntyvien hulevesien määrää ja vähentää naapurikiinteistölle kohdistuvia haittoja. Vesien johtaminen naapurin puolelle ratkaistaan erillisellä vesilain mukaisella hakemuksella.

Muistutuksissa on tuotu esiin alueen virkistyskäyttömahdollisuuksien heikkeneminen. Koska sijoituspaikkatarkastelussa on todettu kiviainestenottotoiminnan soveltuvan kyseiseen sijoituspaikkaan, ei virkistyskäyttömahdollisuuksien rajoittuminen toiminta-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä ole peruste luvan myöntämättä jättämiselle. Aluetta ei kaavassa ole merkitty virkistysalueeksi eikä toiminnan voida katsoa muiltakaan osin olevan kaavan vastaista.

Muistutuksessa on nostettu esiin kiviainesten ottotoiminnasta aiheutuvien omaisuushaittojen korvaaminen. Omaisuudelle aiheutuvien vaurioiden, arvonlaskun jne. korvaamiseen liittyvät asiat eivät kuulu maa-aines- ja ympäristöluvassa ratkaistaviksi. Maa-aineslain 9 §:n mukaisesti, mikäli maa-ainesten ottaminen alentaa viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvoa tai aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa tai haittaa kiinteistön käyttämiselle, mitä ei ole pidettävä vähäisenä, on kiinteistön omistajalla ja haltijalla oikeus saada aineiden ottajalta täysi korvaus haitasta, joka aineiden ottamisesta hänelle aiheutuu. Korvausta on vaadittava viiden vuoden kuluessa vahingon tai haitan aiheutumisesta. Jollei korvauksesta sovita, kysymys oikeudesta korvaukseen ratkaistaan ja korvaus määrätään kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia noudattaen toimituksessa, jota haetaan Maanmittauslaitokselta. Ympäristövahinkojen korvaamisesta säädetään ympäristövahinkojen korvaamisesta annetussa laissa (737/1994), jonka soveltamisalan mukaan ympäristövahinkona korvataan tietyllä alueella harjoitetusta toiminnasta johtuva vahinko, joka on ympäristössä aiheutunut:

- 1) veden, ilman tai maaperän pilaantumisesta;
- 2) melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai hajusta; taikka
- 3) muusta vastaavasta häiriöstä.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Maa-aineslain 21 §:n 1 momentin mukaan aineiden ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi. Lain 21 §:n 2 momentin mukaan lupaviranomainen voi kuitenkin perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että aineiden ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Ympäristönsuojelulain 198 §:n mukaan toimintaa ei saa aloittaa tai muuttaa ennen kuin siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen. Ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaan lupaviranomainen voi kuitenkin luvan hakijan pyynnöstä perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen.

Hakija on hakenut toiminnan aloittamislupaa muutoksenhausta huolimatta. Lupaa toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta ei myönnetä. Lupaviranomainen katsoo, että toiminnan aloittaminen ennen lainvoimaiseksi tuloa tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi, sillä kysymyksessä on alue, jota ei ole ennestään avattu maa-ainesten ottamiselle. Alueen palauttaminen luonnontilaiseen tilaan olisi käytännössä mahdotonta. Kyseessä on uusi toiminta, jolla ei ole aikaisempaa ympäristönsuojelulain tai maa-aineslain mukaista lupaa.

Käsittelymaksu, valvontamaksu sekä niiden määräytyminen

Käsittelymaksu

Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa todetaan, että maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan käsittelyn maksuista määrätään kunnan maa-ainestaksassa.

Tarkastusmaksut: Maa-ainestaksan 2.1 §:n mukaan ottamissuunnitelmaa kohti perusmaksu on 210,00 €. Perusmaksun lisäksi peritään hakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainemäärän tilavuuden mukaan 0,007 €/m³, kuitenkin vähintään 140,00 €. Tarkastusmaksua määrättäessä, hakemuksessa otettavaksi esitetystä maa-ainesten määrästä, otetaan 1 000 000 m³ ylittävältä osalta huomioon 50 %. Maa-aineslain 4 a §:n mukaisesta maa-aineslupan ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittelystä peritään maa-aineslupahakemuksesta 2.1 kohdan maksu ja ympäristöluvan osuutena 50 % toiminnan ympäristönsuojelulain mukaisen taksan maksusta. Ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen kivenlouhimon ympäristöluvan käsittelymaksu on 4 080 €.

Käsittelymaksu muodostuu seuraavasti:

Ottamissuunnitelman tarkastuksen perusmaksu 210 € + maa-ainemäärän tilavuuden mukaan (0,007 €/m³ * 1 000 000 m³) + (0,007 * 236 000 * 0,5) (= 7 826 €) + puolet ympäristöluvan käsittelymaksusta 2 040 €. Näin ollen käsittelymaksu on **10 076 €**. Lasku lähetetään erikseen.

Valvontamaksu

Vuosittainen valvontamaksu määräytyy Hollolan kunnan maa-ainestaksan 3 §:n mukaan seuraavasti: Lupapäätöksessä otettavaksi myönnetyn vuotuisen maa-ainesten määrän mukaan 0,04 €/m³, kuitenkin vähintään 210 €. Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteislupan valvonnasta peritään yhdistetty maksu siten, että maa-aineslupan valvontamaksuun lisätään ympäristöluvan osuutena 50 % toiminnan ympäristönsuojelulain mukaisen taksan valvontamaksusta.

Valvontamaksu muodostuu seuraavasti:

Maa-ainemäärän mukainen maksu 0,04 €/m³ * 82 400 m³ = 3 296 €

Ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen ympäristöluvan valvontamaksu 255 € = 127,5 €.

Vuosittainen valvontamaksu on näin ollen **3 423,5 €**.

Valvontamaksua voidaan tarkistaa kulloinkin voimassa olevan taksan mukaisesti.

Päätöksen voimassaolo

Tämä lupa on voimassa 15 vuotta siitä, kun se on tullut lainvoimaiseksi.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin ympäristönsuojelulain 85 §:ssä on säädetty. Päätös pidetään nähtävänä Hollolan kunnan verkkosivuilla vähintään kuulutusajan.

Sovelletut säännökset

- Maa-aineslaki (MAL, 555/1981): 1, 3, 4, 4a, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 19, 20, 21, 23 ja 23a §
- Ympäristönsuojelulaki (YSL, 527/2014): 7, 8, 11, 12, 16, 17, 27, 34, 47a, 48, 49, 52, 54, 58, 62, 66, 70, 134, 190, 199 §
- Jätelaki (JL, 646/2011): 29, 72, 118, 120 §
- Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (MAA, 926/2005): 7, 8, 9 §
- Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (VNa 800/2010)
- Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (VnP 993/1992)
- Hollolan kunnan hallintosääntö (voimaan 1.5.2011 1.1.2021)
- Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (voimaan 01.04.2020)
- Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maa-ainestaksa (voimaan 1.4.2020)

Viranomaisohjeet ja muu aineisto

- Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT), Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa (Suomen ympäristökeskus 2010)
- Maa-ainesten ottaminen. Opas ainesten kestävään käyttöön (Ympäristöministeriö 2020)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Muutoksenhakuohjeet ovat päätöksen liitteenä.

Päätöspäivä on 24.8.2022